

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 18.11.2003
KOM(2003) 697 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

ÅRSRAPPORT FOR SAMHØRIGHEDSFONDEN FOR 2002

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD.....	5
Resumé	6
1. Baggrund.....	9
1.1. Konvergens og økonomisk udvikling i samhørighedslandene.....	9
1.1.1. Grækenland	9
1.1.2. Spanien.....	9
1.1.3. Irland	10
1.1.4. Portugal	11
1.2. Betinget støtte	11
2. Principper for gennemførelsen og bevilget støtte	12
2.1. Samordning med de øvrige fællesskabspolitikker	12
2.1.1. Offentlige udbud	12
2.1.2. Konkurrence.....	12
2.1.3. Miljø	13
2.1.4. Transport	14
2.2. Samordning med strukturfondene: de strategiske referencerammer.....	15
2.2.1. Miljø.....	15
2.2.2. Transport	17
2.3. Budgettet og dets gennemførelse, forpligtelses- og betalingsbevillinger	18
2.3.1. Disponible budgetbevillinger	18
2.3.2. Budgetgennemførelsen.....	19
2.3.3. Budgetgennemførelsen for den foregående periode (1993-1999)	20
3. Vedtagne projekter og aktioner.....	21
3.1. Samhørighedsfondens støtte fordelt på medlemsstater	21
3.1.1. Grækenland	21
3.1.1.1 Miljø	21
3.1.1.2 Transport	23
3.1.2. Spanien (inklusive regionerne i den yderste periferi)	24
3.1.2.1 Miljø	24
3.1.2.2 Transport	30

3.1.3.	Irland	32
3.1.3.1	Miljø	33
3.1.3.2	Transport	34
3.1.4.	Portugal	34
3.1.4.1	Miljø	35
3.1.4.2	Transport	36
3.2.	Teknisk bistand og undersøgelser	36
3.2.1	Teknisk bistand på Kommissionens initiativ	36
4.	Overvågning, kontrol og uregelmæssigheder	37
4.1.	Overvågning: udvalg og besøg	37
4.1.1.	Grækenland	37
4.1.1.1	Overvågningsudvalg	37
4.1.1.2	Overvågningsbesøg	37
4.1.2.	Spanien	38
4.1.2.1.	Overvågningsudvalg	38
4.1.2.2	Overvågningsbesøg	38
4.1.3.	Irland	38
4.1.3.1	Overvågningsudvalg	38
4.1.3.2	Overvågningsbesøg	39
4.1.4.	Portugal	39
4.1.4.1	Overvågningsudvalg	39
4.1.4.2	Overvågningsbesøg	40
4.2.	Kontrolbesøg og konklusioner	40
4.2.1.	Grækenland	40
4.2.2.	Spanien	40
4.2.3.	Irland	41
4.2.4.	Portugal	41
4.3.	Uregelmæssigheder og suspension af støtten	41
5.	Vurdering og evaluering	42
5.1.	Generelle bemærkninger	42
5.2.	Behandling og forudgående vurdering af projekterne	42

5.3.	Samarbejde med EIB i forbindelse med projektbehandlingen.....	43
5.4.	Samhørighedsfondens økonomiske og samfundsmæssige virkninger i medlemsstaterne og den økonomiske og sociale samhørighed i EU, herunder beskæftigelsesvirkningerne	43
5.5.	Harmonisering og forenkling	43
6.	Dialog mellem institutionerne, information og offentlighed	43
6.1.	Fremlæggelse af årsrapporten for 2001.....	43
6.1.1.	Europa-Parlamentet.....	43
6.2.	Information af medlemsstaterne.....	44
6.3.	Kommissionens informations- og offentlighedsforanstaltninger.....	44
Bilag I	45

FORORD

Denne årsrapport dækker Samhørighedsfondens aktiviteter i kalenderåret 2002.

Årsrapporten vedrører det tredje år i programmeringsperioden 2000-2006.

Rapportens form tilgodeser kravene i forordningen om oprettelse af Samhørighedsfonden. Ved rapportens udarbejdelse er der taget hensyn til bemærkningerne fra Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Forhåbentlig kan rapporten tjene til nyttig reference for alle, der er interesseret i at støtte og fremme den økonomiske og sociale samhørighed i EU.

RESUMÉ

Budgetgennemførelse

Samhørighedsfondens endelige pristalsregulerede budget for 2002 udgjorde 2 788 mio. EUR.

I 2002 blev 99,9 % af forpligtelsesbevillingerne udnyttet, og kun bevillinger til et beløb af 845 000 EUR bortfaldt ved slutningen af regnskabsåret. Der var kun blevet fremført 3,3 mio. EUR i forpligtelsesbevillinger fra 2001, og der blev ikke fremført nogen forpligtelses- eller betalingsbevillinger fra 2002 til 2003. Dette er en betydelig forbedring i forhold til de foregående år.

Yderligere 548 mio. EUR i betalingsbevillinger blev stillet til rådighed for Samhørighedsfonden for at gøre det muligt at imødekomme medlemsstaternes anmodninger om betaling. Samtlige betalingsbevillinger, herunder de flyttede bevillinger, blev udnyttet i årets løb, hvilket er en klar forbedring i forhold til 2001.

I 2002 disponerede Spanien og Irland over flere forpligtelsesbevillinger, end de havde fået tildelt, og udlignede herved Portugals og Grækenlands underudnyttelse af bevillingerne.

Efter at bevillingerne i 2001 især var blevet udnyttet til miljøprojekter (nemlig 51,5 % af forpligtelsesbevillingerne og 61,3 % af betalingsbevillingerne), var hovedvægten i 2002 lagt på transportprojekter (henholdsvis 53,9 % og 57,6 % af de samlede bevillinger).

Endelig fortsatte den massive indfrielse af uindfrie forpligtelser for projekter fra den foregående periode, der var begyndt i 2000, i et hastigt tempo i 2002, idet ca. 36 % af de forpligtelser, der ikke var indfriet ved årets begyndelse, blev enten indfriet eller frigjort i årets løb. I slutningen af 2002 udgjorde de uindfrie forpligtelser således kun lidt over halvdelen af samhørighedsfondsbudgettet for ét år. Denne indsats for at indfri de uindfrie forpligtelser vil naturligvis fortsætte i 2003.

Økonomiske rammevilkår og betinget støtte

Ifølge forordning (EF) nr. 1164/94 om Samhørighedsfonden, som ændret, er støtte fra Samhørighedsfonden betinget af, at det makroøkonomiske kriterium vedrørende offentligt underskud, der ikke må overstige 3 % af BNP, overholdes.

I 2002 overholdt Grækenland, Spanien og Irland fortsat dette kriterium. Kun Portugal befandt sig i en anden situation og meddelte den 25. juli 2002, at det offentlige underskud for 2001 var nået op på 4,1 % af BNP, dvs. noget mere end referencesatsen på 3 %. Herefter besluttede Kommissionen at iværksætte den procedure til imødegåelse af for stort underskud, der er omhandlet i traktatens artikel 104 og i Rådets resolution om stabilitets- og vækstpakken.

Den 16. oktober 2002 vedtog Kommissionen dels en udtalelse, der fastslog, at Portugal i 2001 havde haft et uforholdsmæssigt stort offentligt underskud, dels to henstillinger til Rådet. Da de portugisiske myndigheder allerede havde truffet foranstaltninger til at afhjælpe problemet ved i juni 2002 at udarbejde et

ændringsbudget, har Kommissionen ikke anbefalet en suspension af finansieringen fra Samhørighedsfonden (artikel 6 i forordning nr. 1164/94 som ændret). Den 5. november 2002 tog Rådet officielt stilling til det uforholdsmæssigt store underskud for 2001 og anmodede Portugal om inden udgangen af 2002 at nedbringe det offentlige underskud til det i forordningen fastsatte niveau. Dette har Portugal efterkommet, og ifølge de officielle oplysninger, der blev offentliggjort i marts 2003, udgjorde Portugals offentlige underskud for 2002 2,7 % af BNP.

Samordning med strukturfondene: strategiske referencerammer

Transport

Transportsektoren repræsenterede i 2002 53,9 % af Samhørighedsfondens samlede forpligtelsesbevillinger (dvs. 1 504 mio. EUR). I lighed med tidligere havde Kommissionen insisteret på, at fondens aktiviteter skulle være koncentreret om jernbanetransport.

Miljø

Miljøsektoren tegnede sig for 46,1 % af Samhørighedsfondens samlede forpligtelsesbevillinger for 2002 (dvs. 1 287 mio EUR). Prioriteterne på miljøområdet er fortsat drikkevandsforsyning, spildevandsrensning og håndtering af fast affald.

Information og offentlighed

Der blev i Bruxelles afholdt to informationsmøder med de 15 medlemsstater, nemlig henholdsvis den 27. juni og den 21. november 2002.

På det første af møderne fremlagde Kommissionen sine "retningslinjer for ændring af projekter", programmet for 2002-2003 for kontrol- og revisionsbesøg, tildelingerne af bevillinger for 2002 til de enkelte medlemsstater samt betalingsprognoserne og endelig udkastet til forordning om finansielle korrektioner (som trådte i kraft den 1. januar 2003).

Under informationsmødet i november fremlagde Kommissionen årsrapporten for Samhørighedsfonden for 2001 og redegjorde for situationen med hensyn til dels det finansielle EØS-instrument, dels forpligtelserne for 2002.

Evaluering

Da det endelige mål for samhørighedspolitikken er at fremme den økonomiske udvikling mest muligt og reducere de regionale skævheder målt i BNP pr. indbygger samt arbejdsløsheden, var det, der gav anledning til de største spørgsmål i forbindelse med costbenefitanalyserne af projekterne, at der ikke var foretaget økonomiske analyser, eller at disse ofte var af meget dårlig kvalitet.

Dette har medført udskydelse af en række projektforslag, hvor der alene var fokuseret på den finansielle analyse. Kommissionen har dog i rapporten herom lagt en pædagogisk linje og lagt stor vægt på, at initiativtagerne til projekterne tilskyndes til at foretage mere solide evalueringer på de forskellige områder, hvor den økonomiske analyse er fundet utilfredsstillende.

Hertil kommer, at den finansielle analyse af en række projektinvesteringer har vist, at initiativtagerne til projekterne efter at have revideret deres costbenefitanalyser faktisk er nået til den konklusion, at der er behov for væsentligt lavere EU-bidrag til investeringerne. Dette er helt klart et afgørende aspekt og er med til at effektivisere udnyttelsen af de offentlige bevillinger til EU's strukturpolitikker, idet det vil gøre det muligt at medfinansiere et større antal projekter. Endvidere var der i mange af de projektrapporter, der blev fremlagt, ikke foretaget nogen risikoanalyse. Kommissionen har kraftigt rådet initiativtagerne til projekterne til at gøre brug af sådanne analyser, ikke alene for at forbedre mulighederne for et vellykket projekt, men også for at øge projektets regionalpolitiske gennemslagskraft.

Uregelmæssigheder og suspension af støtten

I november-december 2002 foretog Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) sammen med GD REGIO en række revisioner i de fire samhørighedslande, hvor de kontrollerede disse landes gennemførelse af bestemmelserne i Kommissionens forordning nr. 1831/94 om anmeldelse og overvågning af uregelmæssigheder på dette område. Konklusionerne af revisionerne vil blive meddelt medlemsstaterne, Rådet, Europa-Parlamentet og Revisionsretten.

I øvrigt er samhørighedslandene i medfør af artikel 3 i forordning (EF) nr. 1831/94¹ om uregelmæssigheder og tilbagebetaling af beløb, der uberettiget er udbetalt inden for rammerne af finansieringen af Samhørighedsfonden, samt om oprettelse af et informationssystem på dette område, forpligtet til at sende Kommissionen en opgørelse over de uregelmæssigheder, om hvilke der foreligger en rapport som det første led i en administrativ eller retlig forfølgning.

For 2002 har to medlemsstater, nemlig Grækenland og Irland, givet Kommissionen meddelelse om ét tilfælde af uregelmæssigheder hver. Det græske tilfælde, som involverede et fællesskabsbidrag på i alt 973 444 EUR, vedrørte manglende overholdelse af reglerne om offentlige udbud, mens det irske tilfælde involverede et fællesskabsbidrag på i alt 5 885 EUR og vedrørte anmeldelse af ikke-støtteberettigede udgifter. Det pågældende beløb er blevet inddrevet af de irske myndigheder.

De to øvrige samhørighedslande har i henhold til ovennævnte forordning meddelt Kommissionen, at de ikke har fundet uregelmæssigheder i 2002.

¹ EFT L 191 af 29.7.1994.

1. BAGGRUND

1.1. Konvergens og økonomisk udvikling i samhørighedslandene

1.1.1. Grækenland

I december 2002 fremlagde Grækenland den anden opdatering af sit stabilitets- og vækstprogram, nemlig opdateringen for perioden 2003-2006. Fremskrivningerne i 2002-opdateringen viser en årlig BNP-stigning på ca. 3,8 % i perioden frem til 2006. Stigningen topper i 2004 med 4 %, hvorefter der fra 2005 sker en hvis opbremsning. Programmets fremskrivninger er baseret på de makroøkonomiske forudsætninger i budgettet for 2003, som blev vedtaget af det græske parlament i december 2002.

Af 2002-opdateringen fremgår det, at den græske regering fortsat vil følge en stabilitetsfremmende makroøkonomisk politik og gennemføre de nødvendige strukturreformer for at muliggøre en BNP-stigning.

I 2002 blev Grækenlands budgetstilling væsentligt påvirket af revisionen af de nationale regnskaber, som medførte en omklassificering af en række operationer, der tidligere ikke var optaget på budgettet. Som følge af revisionen blev de tidligere budgetterede overskud på de offentlige finanser for 2000 og 2001 ændret til et underskud på 1,1 % af BNP i 2002 (i opdateringen fra 2001 var der budgetteret med et overskud på 0,8 % af BNP). Tilsvarende anslås gældskvoten at ville udgøre 105,3 % af BNP i 2002-opdateringen mod 97,3 % af BNP i den tidligere opdatering. Ifølge 2002-fremskrivningerne vil i der i 2006 være et overskud på de offentlige finanser på 0,6 % af BNP, mens gældskvoten samme år forventes at falde til 87,6 % af BNP.

Det høje og stigende primære overskud vil medføre yderligere finanspolitisk konsolidering. Dog er det gennemsnitlige årlige primære overskud på 4,8 %, som der i den nye opdatering forventes frem til 2006, lavere end de 6 % af BNP, der blev regnet med i den tidligere opdatering. Endvidere er det et stort spørgsmål, hvor effektiv en budgetstrategi med stigende primære overskud er, når der ikke samtidig træffes afgørende foranstaltninger til at begrænse de løbende udgifter. Rådet gav i sin udtalelse udtryk for, at en mere markant budgettilpasning på mellemlangt sigt ville være nødvendig for at reducere gældskvoten mærkbart, ikke mindst i betragtning af de alvorlige risici, som befolkningens aldring og budgetomkostningerne i den forbindelse medfører for de offentlige finanser.

1.1.2. Spanien

De hovedretningslinjer for den økonomiske politik, der blev fulgt i Spanien i 2002, var beskrevet i det opdaterede stabilitetsprogram for 2001-2005. Programmet bekræftede på ny den økonomiske strategi, der var blevet fulgt de foregående år, og som var baseret på en finanspolitisk konsolidering samt strukturreformer. Rådet anså programmet for at være i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagten². Som følge af verdensøkonomiens tilbagegang steg BNP i 2002 kun med 2,0 %, hvilket skal sammenholdes med de 2,4 %, der blev budgetteret med i det opdaterede program. Trods denne svagere vækst i produktionen og det realiserede underskud på 0,1 % af BNP i 2001 lykkedes det på 0,1 procentpoint nær at opnå den tilstræbte

² EFT C 51/08 af 26.2.2002.

balance på det offentlige budget, mens opdateringens forventninger til gældskvoten blev overgået (54 %). Til gengæld udviklede priserne sig mere negativt end forventet (gennemsnitlig forbrugerprisstigning: 3,6 %), ikke alene af forbigående årsager, men også fordi kerneinflationen forværredes.

Den fjerde opdatering af stabilitetsprogrammet omfattende perioden 2002-2006 blev forelagt Europa-Kommissionen den 27. december 2002 og blev bedømt af Rådet den 18. februar 2003³. Rådet fandt, at opdateringen var i overensstemmelse med bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten og med de brede økonomisk-politiske retningslinjer. Målet for 2004 er ligesom for 2003 balance på det offentlige budget, mens der for 2005 og 2006 regnes med mindre overskud på henholdsvis 0,1 % og 0,2 % af BNP. Den finanspolitiske strategi, der er skitseret i opdateringen, er den samme som i de foregående programmer. Strategien indebærer en stram politik hvad angår de løbende primære udgifter støttet af faldende renteudgifter, hvilket giver mulighed for stigende offentlige investeringer. Derimod omfatter programmet en ny personskattereform, som skal træde i kraft i 2003, og som fortsætter den finanspolitiske konsolidering. Der forventes et yderligere fald i gældskvoten, nemlig til 53,1 % i 2003 og helt ned til under 47 % inden udgangen af programmeringsperioden.

1.1.3. Irland

Rådets vurdering af det irske stabilitetsprogram for 2002-2004 var, at hvis de såkaldte "sikkerhedsreserver" (hensættelser til uforudsete situationer) ikke anvendes, vil målsætningen i stabilitets- og vækstpagten om "tæt på balance" stort set blive overholdt gennem hele programmeringsperioden⁴. I budgetfremskrivningerne for det første og det sidste år i de irske stabilitetsprogrammer er der normalt indregnet sådanne sikkerhedsreserver, som i opdateringen for 2002-2004 udgjorde 0,8 % og 1,1 % af BNP for henholdsvis 2003 og 2004. For 2002 forventes et mindre budgetunderskud på kun 0,1 % af BNP, dvs. ca. ½ procentpoint under det budgetterede, hvilket især kan tilskrives en for optimistisk budgettering af skatteindtægterne⁵. Som følge af den høje nominelle vækst faldt gældskvoten yderligere til ca. 34 % i 2002.

Den nye opdatering af stabilitetsprogrammet, der omfatter perioden 2003-2005, blev offentliggjort i december 2002 sammen med budgettet for 2003, som er blevet strammet i forhold til tidligere. For 2003 forventer de irske myndigheder et underskud på 0,8 % af BNP⁶, som ifølge fremskrivningerne vil stige til 1,2 % i såvel 2004 og 2005 (igen hvis sikkerhedsreserverne på henholdsvis 0,4 % og 0,8 % af BNP indregnes). I sin udtalelse af 18. februar 2003 bemærkede Rådet, at det underliggende underskud vil nå et niveau, så stillingen vil være "tæt på balance eller udvise overskud" senest i 2005, hvilket vil være i overensstemmelse med kravene i stabilitets- og vækstpagten. Rådet tilføjede, at hvis Irland kun gør begrænset brug af

³ EFT C 51/4 af 5.3.2003.

⁴ EFT C 51 af 26.2.2002.

⁵ Ved denne vurdering er det oprindelige budgetterede mål (+0,7% af BNP) blevet justeret, idet der er i) indregnet UMTS-indtægter på 0,2% af BNP og ii) fratrukket en overførsel fra centralbanken på 0,5% af BNP, som måtte omklassificeres under linjen

⁶ Forventet resultat ifølge indberetningerne i marts 2003 af det offentlige underskud og den offentlige gæld, jf. Rådets forordning (EF) nr. 3605/93, som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 475/2000.

sikkerhedsreserverne, vil stillingen "tæt på balance" kunne nås allerede i 2004⁷. I det opdaterede stabilitetsprogram er indregnet en mindre stigning i gældskvoten til knap 35 % frem til 2005, selv om gældskvoten, hvis der ikke blev overført midler til National Pensions Reserve Fund⁸, ville fortsætte med at falde frem til 2005.

1.1.4. Portugal

Budgetstillingen i 2002 udviklede sig ikke i overensstemmelse med det opdaterede stabilitetsprogram (2002-2005), som blev bedømt af Rådet den 12. februar 2002⁹. Programmets budgetmål var et underskud på 1,8 % af BNP, men ifølge de data, der blev indberettet i marts 2003, var resultatet i 2002 et underskud på 2,7 % af BNP. Gennemførelsen af stabilitetsprogrammet var i 2002 alvorligt hæmmet af en betydelig negativ afvigelse i budgettet i 2001, som den 5. november fik Rådet til at beslutte, at der var et uforholdsmæssigt stort underskud i Portugal. Budgetproblemerne udløste en kædereaktion i 2002, idet de først blev fuldt ud anerkendt i midten af 2002, selv om de portugisiske myndigheder dog allerede i juni 2002 vedtog korrigerende foranstaltninger. Hertil kommer, at den økonomiske vækst i 2002 viste sig ikke at leve op til de oprindelige forventninger.

Den fjerde opdatering af stabilitetsprogrammet, som omfatter perioden 2003-2006, blev vedtaget af den portugisiske regering den 20. december 2002 og vurderet af Rådet den 7. marts 2003. Budgettet havde så store negative afvigelser i 2001, at de mål for budgetunderskuddet, der var sat i de tidligere programopdateringer, ikke kunne nås. I den nye programopdatering regnes der med en gradvis reduktion af budgetunderskuddet i perioden 2003-2006, således at der næsten opnås balance i slutningen af perioden (2,4 % i 2003, 1,9 % i 2004, 1,1 % i 2005 og 0,5 % i 2006). Især indebærer budgetmålet for 2003 en betydelig finanspolitisk konsolidering, bl.a. for at opveje de mange éngangsforanstaltninger, der blev vedtaget i 2002 for på et tidligt tidspunkt at rette op på det store underskud. Endvidere vil de dårlige konjunkturer kunne forhindre, at budgetgennemførelsen forløber som planlagt, og det vil muligvis være nødvendigt med yderligere besparelser.

1.2. Betinget støtte

I 2002 har samhørighedslandene gennemført deres stabilitetsprogrammer på en sådan måde, at de har undgået uforholdsmæssigt store offentlige underskud.

I Portugal meddelte de nationale myndigheder den 25. juli 2002, at det offentlige underskud i 2001 udgjorde 4,1 % af BNP og således klart overskred referenceværdien på 3 % af BNP. Dette tal blev bekræftet ved Portugals halvårslige indberetning (pr. 1. september 2002) af det offentlige underskud og den offentlige gæld. Ud fra disse oplysninger indledte Kommissionen i henhold til traktatens artikel 104 proceduren til imødegåelse af uforholdsmæssigt store underskud og vedtog den 16. oktober 2002 dels en udtalelse om eksistensen af et uforholdsmæssigt stort offentligt underskud i 2001, dels to henstillinger til Rådet om at træffe afgørelse. Da de portugisiske myndigheder allerede og uden tøven havde truffet foranstaltninger i form af et ændringsbudget, som indebar, at der i juni 2002 blev

⁷ EFT C 51 af 5.3.2003.

⁸ Fonden modtager hvert år 1% af BNP fra det offentlige budget og rådede i slutningen af 2002 over midler svarende til over 7% af BNP.

⁹ EFT C 51/8 af 26.2.2002.

grebet ind på såvel indtægts- som udgiftssiden, anbefalede Kommissionen ikke en suspension af samhørighedsfondsstøtten til Portugal. Den 5. november 2002 fastslog Rådet, at der forelå et uforholdsmæssigt stort underskud i 2001 og rettede henstilling til de portugisiske myndigheder med henblik på at bringe denne situation til ophør inden den 31. december 2002.

Portugal har efterkommet henstillingen. Ifølge oplysninger indberettet i marts 2003 udgjorde det offentlige underskud i 2002 2,7 % af BNP.

2. Principper for gennemførelsen og bevilget støtte

2.1. Samordning med de øvrige fællesskabspolitikker

2.1.1. Offentlige udbud

Kommissionen er særlig påpasselig med at kontrollere, at Fællesskabets lovgivning vedrørende offentlige udbud bliver nøje overholdt i forbindelse med de af Samhørighedsfonden medfinansierede projekter.

Ifølge støtteansøgningsformularen skal der til brug for behandlingen af ansøgningen fremsendes kopier af udbudsbekendtgørelser samt andre oplysninger, der kan bekræfte, at proceduren for tildeling af kontrakter er forskriftsmæssig. Såfremt kontrakterne endnu ikke er indgået på ansøgningstidspunktet, skal det støttemodtagende land i forbindelse med de mellemliggende betalinger eller ved fremlæggelsen af den endelige rapport fremlægge oplysninger om overholdelsen af udbudsreglerne.

Under de forskellige kontrolbesøg kontrollerer Kommissionen også rutinemæssigt overholdelsen af de relevante fællesskabsdirektiver vedrørende offentlige udbud og forskriftsmæssigheden af udvælgelsesprocedurene.

Kommissionen har sendt en åbningsskrivelse til Portugal, der har tilsidesat direktiverne om offentlige udbud ved – uden udbud – at tildele virksomheder, der kontrolleres af det offentlige selskab Águas de Portugal, en række koncessioner.

2.1.2. Konkurrence

Samhørighedsfondens interventioner er hovedsagelig rettet mod transportinfrastruktur- og miljøbeskyttelsesprojekter (spildevandsrensning og affaldshåndtering), der normalt ikke støder mod Fællesskabets konkurrencebestemmelser. Medmindre udbudsreglerne tilsidesættes, giver disse interventioner nemlig principielt ikke specifikke virksomheder særlige fordele, når blot det sikres, at alle virksomheder, som opfylder de tekniske og retlige betingelser for at få adgang til infrastrukturene, har fri adgang til disse.

Da det imidlertid ikke uden videre kan udelukkes, at visse interventioner kan indebære statsstøtte, fortsatte Fællesskabet i 2002 sin kontrol ved på forhånd at gennemgå finansieringsansøgningerne bl.a. for at vurdere foreneligheden af de af Samhørighedsfonden medfinansierede aktioner med traktatens artikel 87 og 88.

2.1.3. Miljø

Samhørighedsfonden bidrager til opnåelsen af de mere globale miljøpolitiske mål, nemlig en bæredygtig udvikling, og navnlig til gennemførelsen af det prioriterede felt i det sjette handlingsprogram, der vedrører forvaltningen af de naturlige ressourcer samt affaldshåndtering.

I 2002 fortsatte Samhørighedsfonden sin indsats for at gennemføre miljølovgivningen, ikke alene ved direkte at finansiere de til spildevandsrensning, drikkevandsforsyning og affaldshåndtering nødvendige infrastrukturer, men også ved at gøre finansieringen betinget af en korrekt anvendelse af en række direktiver. Her tænkes såvel på de tematiske direktiver med en stærk lokal og regional dimension (f.eks. direktiverne om naturbevaring, håndtering af affald, drikkevand og spildevand) som på direktivet om vurdering af virkningerne for miljøet (VVM).

Kommissionen prioriterer stadig udarbejdelsen af EF-lister over Natura 2000-områder meget højt. I 2002 blev der arrangeret biogeografiske seminarer for de kontinentale og atlantiske regioner. Udkastet til listen over levestederne i den alpinske region blev ligeledes færdiggjort.

Det initiativ, Kommissionen har taget til at gøre fællesskabsstøtten betinget af, at Natura 2000-listerne, som allerede skulle have været udarbejdet i 1995, er blevet udarbejdet, har i høj grad fremskyndet processen.

Som led i sit arbejde med Samhørighedsfonden har Kommissionen, når den har skønnet det relevant, vurderet, om støtteansøgningerne opfylder betingelserne i artikel 6 i habitatdirektivet (direktiv 92/43/EF).

Hvad angår håndtering af byaffald har Kommissionen vurderet støtteansøgningerne under hensyntagen til politikken og lovgivningen på dette område.

Med hensyn til byspildevand¹⁰ er det bestemt, at der ved bevillingen af støtte til rensning af byspildevand skal tages hensyn til, om der er tale om mindre følsomme, normale eller følsomme områder, således at der ikke vælges en mere vidtgående rensning (primær, sekundær eller tertiær rensning) end nødvendigt, jf. direktiv 91/271/EØF.

Kommissionen har under behandlingen af støtteansøgningerne ligeledes taget hensyn til, om projekterne er led i integrerede beskyttelsessystemer, og om de er i overensstemmelse med vandområdeplanerne.

I forbindelse med de af Samhørighedsfonden finansierede projekter har det ved at udnytte gradueringen af støttesatserne været muligt at gennemføre princippet "forureneren betaler"¹¹. Anvendelsen af dette princip vil snart blive yderligere udbredt, nemlig når rammedirektivet vedrørende vandpolitiske foranstaltninger¹² bliver gennemført.

¹⁰ Direktiv 91/271/EØF.

¹¹ Arbejdsdokument nr. 1, GD REGIOs anvendelse af princippet "forureneren betaler".

¹² Direktiv 2000/60/EF.

Medlemsstaternes kompetente miljømyndigheder inddrages også i behandlingen af projekter, idet de bliver anmodet om at afgive udtalelser. De deltager ligeledes i overvågningsudvalgene, således at de er med til at overvåge samtlige projekter.

2.1.4. Transport

Mens TEN-transportprojekter af fælles interesse finansieres over TEN-budgetposten, yder Samhørighedsfonden specifikt støtte til TENs transportinfrastruktur.

Samordningen mellem budgettet for de transeuropæiske transportnet (TEN) og Samhørighedsfonden er af stor betydning, fordi disse finansielle EF-instrumenter tager hensyn til nødvendigheden af at forbinde fællesskabsregioner, der lider under strukturelle handicap, eller som har status som øer, indlandsområder eller perifere områder, med Fællesskabets centrale regioner.

TEN-forordningen giver ikke mulighed for at støtte én projektfase med midler såvel fra TEN-budgettet som fra andre fællesskabskilder, men i visse tilfælde kan feasibilityundersøgelser, der er finansieret over TEN-budgettet, efterfølges af støtte fra Samhørighedsfonden og/eller EIB til finansiering af anlægsarbejderne i forbindelse med den egentlige investering.

Finansforordningen for TEN (EF nr. 2236/95) blev ændret ved forordning (EF) nr. 1655/99 for at indføre planlægning på mellemlangt sigt via vejledende flerårige programmer for EF-finansiering og fremme offentlige/private partnerskaber, ligesom der blev afsat mindre beløb på budgetposten (1 %-2 %) til at støtte projekter, der involverer risikovillig kapital.

I det vejledende flerårige investeringsprogram for 2001-2006, som blev vedtaget af Kommissionen i september 2001, er der fastsat et samlet beløb på ca. 2,8 mia. EUR til 11 prioriterede projekter (Essen-projekterne), projektet vedrørende globale satellitbaserede navigationssystemer ("Galileo") og fire grupper projekter af "fælles interesse".

I 2002 blev der afsat i alt 563,4 mio. EUR i forpligtelsesbevillinger til dels TEN-transportprojekter (under det flerårige investeringsprogram), dels Galileo-projektet og projekter af fælles interesse (uden for det flerårige investeringsprogram). Herudover blev 7,0 mio. EUR overført til risikokapitalfaciliteten som et bidrag til finansiering af TEN-T-projekter inden for rammerne af et offentligt/privat partnerskab.

Langt den største del af EU's bevillinger til TEN-transportbudgettet for 2002 var afsat til jernbaneprojekter (næsten 47 %) efterfulgt af Galileo (30 %) og vejprojekter (4 %).

2.2. SAMORDNING MED STRUKTURFONDENE: DE STRATEGISKE REFERENCERAMMER

2.2.1. MILJØ

Grækenland

Den strategiske referenceramme for miljøsektoren er beskrevet i et særskilt kapitel i det operationelle program for miljøet under Grækenlands EFSR for perioden 2000-2006. Det operationelle program blev godkendt af Kommissionen den 24. juli 2001 (beslutning C(2001) 1357). Den strategiske referenceramme er et instrument i den overordnede indsats for at forbedre Grækenlands opfyldelse af sine forpligtelser i henhold til EU's miljølovgivning og fremme den bæredygtige udvikling.

Samhørighedsfondens økonomiske bidrag til gennemførelsen af denne miljøplan tager sigte på at dække nogle af Grækenlands mest presserende infrastrukturbehov inden for drikkevandsforsyning, rensning af byspildevand og håndtering af fast affald. Det forventes da også, at bidraget vil være et væsentligt skridt i den rigtige retning.

Den overordnede handlingsplan inden for håndtering af fast affald bygger på den nationale plan for håndtering af fast affald, der er udarbejdet af Ministeriet for Miljø, Planlægning og Offentlige Arbejder og forelagt EU.

Det generelle mål er ud fra nationale, regionale og lokale forvaltningsplaner at sikre en korrekt håndtering af alle former for fast affald og i givet fald en genopretning af miljøet de steder, hvor det er blevet ødelagt og forurenet af affald.

I overensstemmelse med direktiv 91/271/EØF er der for hele landet udarbejdet planer for rensning af byspildevand. Samhørighedsfonden og EFRU vil hjælpe de græske myndigheder med at opfylde kravene i direktivet.

I 2002 blev der som led i gennemførelsen af den strategiske referenceramme for miljøprojekter investeret i sektorerne *fast affald, spildevandsrensning og vandforsyning*. Den overvejende del af de godkendte projekter vedrører primært fast byaffald og sekundært vandforsyning og renseanlæg. For at opfylde bestemmelserne i fællesskabslovgivningen vil den fremtidige indsats i samarbejde med de nationale myndigheder blive koncentreret om gennemførelse af investeringer på områderne fast affald og spildevand.

Spanien

De prioriterede indsatsområder, der skal finansieres gennem Samhørighedsfonden i programmeringsperioden 2000-2006, er:

- Vandforsyning
- Kloakering og spildevandsrensning
- Håndtering af byaffald, industriaffald samt farligt affald.

Udvælgelsen af interventionerne sker som led i en koordineret strategi, der fastlægges for de enkelte udvalgte sektorer, og indgår i programmer, der identificerer hovedindsatsområderne i de forskellige sektorer. Interventionerne skal endvidere koordineres med de interventioner inden for de samme sektorer, der finansieres over strukturfondsbudgetterne. Indholdet af de strategiske referencerammer for de enkelte sektorer blev allerede beskrevet i årsrapporten for Samhørighedsfonden for 2000.

Irland

De irske myndigheder fremlagde deres strategiske referenceramme for miljøsektoren i 2000. Referencerammen er fortsat grundlaget for beslutninger om at støtte enkeltprojekter vedrørende spildevand og fast affald. Koncentrationen af samhørighedsfondsstøtte om et mindre antal store anlægsprojekter gør det forholdsvis let at sikre en sammenhæng mellem strukturfondsprogrammerne og samhørighedsfondsprioriteterne. I 2002 blev ingen nye miljøprojekter godkendt til medfinansiering.

Portugal

For perioden 2000-2006 er der i den strategiske ramme for Portugals miljøsektor anført følgende prioriterede mål:

- Yderligere udvikling samt færdiggørelse af den grundlæggende miljøinfrastruktur
- Tilvejebringelse af vilkår, der muliggøre en bæredygtig udvikling, miljøbeskyttelse og forvaltning af naturressourcer.

Der er blevet ydet samhørighedsfondsstøtte til store infrastrukturprojekter inden for områderne vandforsyning, kloakering og spildevandsrensning samt fast byaffald. Endvidere har EFRU finansieret mindre tillægsprojekter som led i de regionale programmer under den portugisiske støtteramme.

Generelt er såvel vandforsyning som kloakering og spildevandsrensning omfattet af integrerede systemer med en "rygrad" af tværkommunale anlæg omfattende hele "vandcyklussen", der forvaltes af samme enhed. Fordelen herved er en mere smidig planlægnings- og investeringsfase og sikkerheden for, at det integrerede system drives og vedligeholdes af en yderst professionel og specialiseret virksomhed.

Den enhed, der forvalter disse systemer, er enten en af de offentlige virksomheder, som kommunerne nu ejer en stor del af, eller en tværkommunal sammenslutning med en særlig statut. I begge tilfælde har overdragelsen og fordelingen af forvaltningsansvaret for disse integrerede systemer krævet komplicerede forhandlinger og indgåelse af serviceaftaler mellem parterne.

Da der er rejst traktatbrudssag mod Portugal, fordi landet har meddelt disse offentlige virksomheder koncession på serviceydelse, er godkendelsen af en række nye projekter blevet væsentligt forsinket. Disse forsinkelser vil påvirke gennemførelsen af den strategiske ramme for miljøsektoren, selv om det er håbet, at en betydelig del af efterslæbet vil blive indhentet i 2003.

2.2.2. Transport

Grækenland

Grækenlands strategiske referenceramme for transportsektoren blev godkendt via de operationelle programmer vedrørende dels veje, havne og byudvikling, dels jernbaner, lufthavne og bytransport i henholdsvis marts og april 2001. Ifølge den strategiske referenceramme er det planen at gennemføre interventioner med medfinansiering fra EFRU, navnlig med sigte på at:

- a) færdiggøre TEN-nettets vigtigste vejaksler i Grækenland, nemlig PATHE- og EGNATIA-motorvejene, den IONISKE akse samt motorvejen Korinthos – Tripoli – Kalamata/Sparti
- b) færdiggøre moderniseringen af PATHEP-jernbaneaksen herunder elektrificering og signalanlæg
- c) modernisere infrastrukturen i de to havne i Igoumenitsa og Iraklio
- d) modernisere luftkontrollsystemet i Grækenland.

Transportsektorens højeste prioriteter i den nuværende programmeringsperiode er – i overensstemmelse med den aftalte strategi – motorveje, jernbaner og havne. Hensigten er især at fortsætte TEN-projektet ved at anlægge de prioriterede PATHE- og EGNATIA-motorveje.

På jernbaneområdet er det nødvendigt med en yderligere planlægningsindsats for at færdiggøre moderniseringen af PATHEP-jernbaneaksen på en passende måde.

Spanien

Som led i Kommissionens og Spaniens fælles overvejelser har de spanske myndigheder fremlagt et dokument om investeringerne i TEN-transport, som beskriver den generelle TEN-strategi for programmeringsperioden 2000-2006. De spanske myndigheder har suppleret dette dokument med en strategi for udnyttelsen af støtten fra strukturfondene og Samhørighedsfonden, der bedre kan sikre, at der er sammenhæng mellem disse to instrumenter, og at de supplerer hinanden.

Strategien med at udnytte Samhørighedsfondens støtte til finansiering af investeringer i TEN-transport kan sammenfattes således:

De linjer med højhastighedstog, der er fastlagt i den strategiske ramme (Madrid – Barcelona – den franske grænse, Madrid – Valladolid, Madrid – Valencia og Córdoba – Malaga), er de hovedaksler, der skal bidrage til en bedre intermodal balance og en mere rationel og miljøvenlig fordeling mellem transportformerne. Disse projekter er hovedprioriteten i perioden 2000-2006. Projekternes høje prioritering og tværregionale karakter (bortset fra Córdoba-Malaga-linjen) bevirker, at Samhørighedsfonden vil blive hovedfinansieringskilden for tre af de fire linjer.

Irland

De irske myndigheder fremlagde deres strategiske referenceramme for transportsektoren i 2000. Referencerammen fungerer fortsat som grundlag for beslutninger om at støtte enkeltstående vej- og jernbaneprojekter. Det er forholdsvis enkelt at sikre en sammenhæng mellem de relevante strukturfundsprogrammer og Samhørighedsfondens prioritering, fordi støtten fra Samhørighedsfonden er koncentreret om et mindre antal store anlægsprojekter. I 2002 blev ingen nye transportprojekter godkendt til medfinansiering.

Portugal

I 2002 blev kun ét nyt projekt vedtaget på transportområdet. Projektet vedrører adgang til det transeuropæiske net.

Derfor har Samhørighedsfondens indsats i 2002 stort set været koncentreret om overvågningen af gennemførelsen af de projekter, der var blevet godkendt i de foregående år. Der gøres fortsat en stor indsats for at koordinere overvågningen, især for så vidt angår investeringer, der er medfinansieret af andre EF-finansieringskilder, med henblik på at opnå den bedst mulige udnyttelse af synergieffekten i perioden frem til 2006, hvor arbejdet med at etablere funktionsdygtige transportsystemer skal være afsluttet.

Referencerammens overordnede strategi er ikke blevet ændret.

2.3. BUDGETTET OG DETS GENNEMFØRELSE, FORPLIGTELSES- OG BETALINGSBEVILLINGER

2.3.1. Disponible budgetbevillinger

I henhold til artikel 4 i forordning (EF) nr. 1164/94, som ændret ved forordning (EF) nr. 1264/99 (samhørighedsfondsforordningen), er der for 2002 afsat forpligtelsesbevillinger på i alt 2 615 mio. EUR i 1999-priser til Samhørighedsfonden. Det endelige, pristalsregulerede beløb i budgettet udgør 2 788 mio. EUR, herunder ca. 1 mio. EUR til teknisk bistand.

I overensstemmelse med de nedre og øvre grænser for tildelingerne til de enkelte medlemsstater, som er fastsat i bilag I til samhørighedsfondsforordningen, er den vejledende fordeling af bevillingerne for 2002 (i 1999-priser) følgende:

Land	Fordelingsnøgle %	Fordelingsnøgle Mio. EUR
Spanien	61,03	1 596
Grækenland	16,83	440
Irland	5,32	139
Portugal	16,83	440
Disponible bevillinger	100	2 615

2.3.2. Budgetgennemførelsen

Budgetgennemførelsen i 2002 fremgår af nedenstående oversigter. Bevillingsfremførslerne er pristalsregulerede.

Oversigt over bevillingsudnyttelsen i 2002 (i EUR)

Forpligtelsesbevillinger	Opr. bevillinger	Bevægelser	Endelig tildeling	Udnyttede	Bortfaldne	Fremførsler 2002
Budget 2002	2 789 000 000	0	2 789 000 000	2 788 154 716	845 284	0
Bevillinger fremført fra 2001	3 314 496	0	3 314 496	3 314 496	0	0
Genopførte bevillinger	0	0	0	0	0	0
Tilbagebetalte acontobeløb	0	0	0	0	0	0
I alt	2 792 314 496	0	2 792 314 496	2 791 469 212	845 284	0

I henhold til finansforordningens artikel 7 bortfalder de bevillinger, der ikke er disponeret over ved regnskabsårets afslutning, medmindre Kommissionen træffer en særlig beslutning om fremførsel. Udnyttelsesgraden for forpligtelsesbevillinger var 99,9 %, og kun bevillinger til et beløb af 845 000 EUR bortfaldt ved årets udgang.

Der var kun fremført forpligtelsesbevillinger til et beløb af 3,3 mio. EUR fra 2001. Ingen forpligtelses- eller betalingsbevillinger blev fremført fra 2002 til 2003.

Betalingsbevillinger	Opr. bevillinger	Bevægelser	Endelig tildeling	Udnyttede	Bortfaldne	Fremfør. 2002
Budget 2002	2 600 000 000	548 000 000	3 148 000 000	3 148 000 000	0	0
Bevillinger fremført fra 2001	0	0	0	0	0	0
Genopførte bevillinger	0	0	0	0	0	0
Tilbagebetalte acontobeløb	0	0	0	0	0	0
I alt	2 600 000 000	548 000 000	3 148 000 000	3 148 000 000	0	0

548 mio. EUR i betalingsbevillinger blev overført fra mål 2 til Samhørighedsfonden for at kunne imødekomme medlemsstaternes betalingsanmodninger. Samtlige betalingsbevillinger, herunder de overførte, blev udnyttet.

Nedenfor følger tabellerne over bevillingsudnyttelsen fordelt på lande:

Bevillingsudnyttelsen i 2002 fordelt på medlemsstater

Forpligtelsesbevillinger 2002

Medlemsstat	Miljø		Transport		Blandet Beløb	I alt	
	Beløb	% miljø	Beløb	% transport		Beløb	%
Spanien	930 467 527	47,1	1 046 236 673	52,9		1 976 704 200	70,8
Grækenland	220 580 268	65,8	114 577 670	34,2		335 157 938	12,0
Irland	75 378 358	41,3	107 282 982	58,7		182 661 340	6,5
Portugal	60 318 853	20,3	236 461 881	79,7		296 780 734	10,6
Teknisk bistand	-	-	-	-	165 000	165 000	0
I alt	1 286 745 006	46,1	1 504 559 206	53,9	165 000	2 791 469 212	100

Betalingsbevillinger 2002

Medlemsstat	Miljø		Transport		Blandet Beløb	I alt	
	Beløb	% miljø	Beløb	% transport		Beløb	%
Spanien	924 763 990	44,6	1 146 960 474	55,4		2 071 724 465	65,8
Grækenland	125 620 657	26,3	351 182 669	73,7		476 803 326	15,1
Irland	98 040 769	51,0	94 157 866	49,0		192 198 635	6,1
Portugal	187 660 533	46,1	219 461 276	53,9		407 121 809	12,9
Teknisk bistand	-	-	-	-	151 764	151 764	0
I alt	1 336 085 950	42,4	1 811 762 284	57,6	151 764	3 148 000 000	100

Ligesom det var tilfældet i 2000, disponerede Spanien og Irland i 2002 over flere bevillinger, end de havde fået tildelt, og udlignede herved Portugals og Grækenlands underudnyttelse af bevillinger.

I 2001 var der en klar overvægt af miljøprojekter blandt de støttede projekter (51,5 % af forpligtelsesbevillingerne og 61,3 % af betalingsbevillingerne var afsat til miljøprojekter). Tendensen vendte i 2002, hvor der blev afsat flest bevillinger til transportprojekter (henholdsvis 53,9 % og 57,6 % af de samlede bevillinger).

Tabellen nedenfor viser for de enkelte medlemsstater den akkumulerede udnyttelse i perioden 2000-2002 (eksklusive teknisk bistand):

Medlemsstat	Fordelingsnøgle 2000-2003	2000	2001	2002	I alt
Spanien	61,02 %	1 601 305 968	1 676 893 850	1 973 389 704	5 251 589 522
Grækenland	16,81 %	435 532 521	467 400 382	335 157 938	1 238 090 841
Irland	5,30 %	169 624 664	115 000 000	182 661 340	467 286 004
Portugal	16,87 %	450 770 587	455 699 130	296 780 734	1 203 250 451
EU 4	100,00 %	2 657 233 740	2 714 993 362	2 787 989 716	8 160 216 818

2.3.3. Budgetgennemførelsen for den foregående periode (1993-1999)

Nedenfor vises udviklingen i 2002 med hensyn til uindfrie forpligtelser (UF) for perioden 1993-1999:

Indfrielse i 2002 af forpligtelserne for perioden 1993-1999

Medlemsstat	Oprindelige UF	Frigørelser	Betalinger	Endelige UF
Spanien	1 431 403 614	36 410 115	479 907 815	915 085 684
Grækenland	580 201 417	831 909	197 383 280	381 986 228
Irland	152 406 440	54 101	61 859 930	90 492 409
Portugal	155 331 457	2 176 027	50 026 932	103 128 498
Teknisk bistand	310 161	213 707	0	96 454
I alt	2 319 653 089	39 685 859	789 177 957	1 490 789 273

Samhørighedsfondens forpligtelser indgås på grundlag af opdelt bevillinger. Hvis alle projekter gennemføres i overensstemmelse med bestemmelserne, vil der automatisk opstå en uindfriet forpligtelse på grund af forskydningen mellem datoen for beslutningen og datoen for betaling af saldobeløbet (normalt 4-5 år).

Den massive indfrielse af uindfrie forpligtelser, der var påbegyndt i 2000, fortsatte i et hastigt tempo i 2002, idet ca. 36 % af de forpligtelser, der ikke var indfriet ved årets begyndelse, blev enten indfriet eller frigjort i årets løb. I slutningen af 2002 udgjorde de uindfrie forpligtelser således kun lidt over halvdelen af samhørighedsfondsbudgettet for ét år. Denne indsats for at indfri de uindfrie forpligtelser vil naturligvis fortsætte i 2003.

3. VEDTAGNE PROJEKTER OG AKTIONER

3.1. SAMHØRIGHEDSFONDENS STØTTE FORDELT PÅ MEDLEMSSTATER

3.1.1. Grækenland

I 2002 godkendte Kommissionen støtte fra Samhørighedsfonden på i alt 238,7 mio. EUR, hvoraf der blev disponeret over 129,6 mio. EUR i budgettet for 2002.

Når de forpligtelser, der blev indgået som følge af beslutninger truffet i de foregående år (199 mio. EUR), medregnes, blev der i 2002 indgået forpligtelser for i alt 335 mio. EUR.

Tabellen nedenfor viser den samhørighedsfondsstøtte, der blev godkendt i 2002, samt det samlede beløb, der blev indgået forpligtelser for i 2002.

	Støtteberettigede omkostninger i alt (mio. EUR)	SF-støtte i alt (mio. EUR)	Forpligtelser 2002* (mio. EUR)
Miljø	309 429 632	232 072 223	220 580 268
Transport	8 524 400	6 648 211	114 577 670
SF i alt	317 954 032	238 720 434	335 157 938
% miljø	97 %	97 %	66 %
% transport	3 %	3 %	34 %

* Inklusive forpligtelser baseret på beslutninger truffet i 2002 og i de foregående år.

3.1.1.1 Miljø

I 2002 koncentrerede Samhørighedsfonden sin økonomiske støtte om indsatsområderne fast affald, vandforsyning og spildevandsrensning. Målet var at afslutte interventionscyklussen for at fylde "hullerne" i de nuværende systemer og implementere den aftalte strategiske referenceramme.

Ligeledes i 2002 godkendte Kommissionen samhørighedsfondsstøtte til 13 projekter et samlet beløb af 232 mio. EUR, hvoraf der blev disponeret over 129,6 mio. EUR i budgettet for 2002. Den godkendte støtte og de indgåede forpligtelser fordeler sig således:

BESLUTNING NR.	SF-kode	Projektbetegnelse	Omkostninger i alt iht. beslutning	Støtte fra Samhørighedsfonden	Forpligtelser
K(2002)4708	CCI: 2002-GR-16-C-PE-007	Håndtering af fast affald i Chalkidiki, Pella og Kilkis, Centralmakedonien	23 055 776	17 291 832	13 833 465
K(2002)4676	CCI: 2001-GR-16-C-PE-012	Kloakering, vandforsyning, udvidelse af renseanlæg i Lamia, Kontinentalgrækenland	12 000 000	9 000 000	7 200 000
K(2002)4704	CCI: 2002-GR-16-C-PE-003	Anlæg af affaldsdepoter i Trikala og Larissa, Thessalien	9 284 247	6 963 185	5 570 548
K(2002)4702	CCI: 2002 GR 16 C PE 001	Håndtering af fast affald på øen Samos, Den Nordægæiske Region	10 444 000	7 833 000	6 266 400
K(2002)1769	CCI: 2001-GR-16-C-PE-019	Vandforsyning og kloakering, Østmakedonien og Thrakien	16 176 000	12 132 000	9 705 600
K(2002)4710	CCI: 2002 GR 16 C PE 006	Anlæg af affaldsdepot og adgangsveje i den nordvestlige del af Thessaloniki, Centralmakedonien	33 992 210	25 494 157	20 395 326
K(2002)4636	CCI: 2001 GR 16 C PE 028	Kloakering og udvidelse af vandforsyning samt udvidelse og modernisering af renseanlæg i Katerini, Centralmakedonien	20 000 000	15 000 000	12 000 000
K(2002)4709	CCI: 2002 GR 16 C PE 004	Oprensning af affaldsdepot samt renseanlæg i Tagarades, Centralmakedonien	13 833 071	10 374 803	8 299 842
K(2002)4698	CCI: 2001 GR 16 C PE 010	Vandforsyning, kloakering og renseanlæg i Malia, Kreta	16 249 704	12 187 278	9 749 822
K(2002)4696	CCI: 2000 GR 16 C PE 006	Anlæg af Aposelemi-dæmningen i Agios Nikolaos, Iraklio, Kreta	124 879 970	93 659 978	18 844 496
K(2002)4703	CCI: 2002 GR 16 C PE 002	Anlæg af affaldsdepoter i det nordlige amt Evia & Fokida, Kontinentalgrækenland	6 731 623	5 048 717	4 038 974
K(2002)4706	CCI: 2002 GR 16 C PE 009	Håndtering af fast affald – affaldsdepoter i Achaia og Aigialia, affaldsdepot og transportsystem i Nafpaktos-området, oprensning af affaldsdepot i Epitalion, Vestgrækenland	12 830 000	9 622 500	7 698 000

K(2002)4705	CCI: 2002 GR 16 C PE 010	Anlæg af affaldsdepoter og oprensning af tidligere affaldsdepot (affaldsdepot i den nordlige del af Korfu, udvidelse af affaldsdepot i Keffalonia, oprensning af affaldsdepot på Korfu), De Ioniske Øer	9 953 031	7 464 773	5 971 818
I ALT			309 429 632	232 072 223	129 574 291

Herudover blev der på grundlag af beslutninger truffet det foregående år indgået forpligtelser til et beløb af 84,4 mio. EUR over budgettet for 2002.

Endelig udsendte Kommissionen tre corrigenda som følge af uvæsentlige fejl uden økonomiske konsekvenser.

3.1.1.2 Transport

Jernbaner

I 2002 godkendte Kommissionen ingen støttebeslutninger vedrørende jernbanesektoren.

Kommissionen godkendte i august 2002 en anmodning om ændring af en beslutning vedrørende projektet Thessaloniki-Alexandroupolis. Ændringen vedrører fristen for færdiggørelsen af projektet og medfører ingen budgetforøgelse.

I november 2001 modtog Kommissionen et forslag til et projekt vedrørende tredje fase af anlægget af strækningen Thriassio-Elefsina-Korinthos. Forslaget resulterede ikke i nogen beslutning, idet Kommissionen fandt dokumentationen meget mangelfuld.

På grundlag af beslutninger truffet i de foregående år er der indgået forpligtelser til et beløb af 44 498 531 EUR over budgettet for 2002.

Veje

Der blev ikke godkendt nogen nye støttebeslutninger vedrørende vejprojekter i 2002.

En anmodning om ændring af en beslutning vedrørende projektet "Igoumenitsa-havn – fase A" blev godkendt i 2002. Herved steg de samlede støtteberettigede omkostninger fra 41,7 mio. EUR til 50,2 mio. EUR og samhørighedsfondsstøtten fra 35,4 mio. EUR til 42 mio. EUR. På grundlag af denne beslutning blev der indgået forpligtelser til et beløb af 6,6 mio. EUR over budgettet for 2002.

BESLUTNING NR.	SF-kode	Projektbetegnelse	Stigning i samlede omkostninger i.h.t. beslutning	Stigning i støtte fra Samhørighedsfonden	Forpligtelser
K(2002)4628	CF: 930965004	Igoumenitsa-havn: fase A	8 524 400	6 648 211	6 648 211

På grundlag af beslutninger truffet i de foregående år blev der indgået forpligtelser til et beløb af 63 430 928 EUR over budgettet for 2002.

3.1.2. Spanien (inklusive regionerne i den yderste periferi)

Kommissionen vedtog 88 nye beslutninger om ydelse af samhørighedsfondsstøtte på 2 654 mio. EUR, hvoraf der blev disponeret over 1 973 mio. EUR i 2002. Disse forpligtelsesbevillinger overskrider tildelingen til Spanien for 2002 med 271 mio. EUR for at undgå, at disponible bevillinger, der ikke er udnyttet af andre medlemsstater, går tabt.

Disse forpligtelser, hvoraf 47 % er afsat til miljøsektoren og 53 % til transportinfrastrukturer, vedrører dels nye beslutninger truffet i 2002, dels ændringer af tidligere truffede beslutninger eller årlige trancher fastsat i disse tidligere beslutninger. I alt blev 53 beslutninger om ændringer godkendt.

Nedenstående tabel viser fordelingen af støtten på sektorer:

	Støtteberettigede omkostninger i alt* (mio. EUR)	Støtte i alt* (mio. EUR)	Forpligtelser 2002* (mio. EUR)
Miljø	1 495	1 210	927
Transport	1 807	1 444	1 046
SF i alt	3 302	2 654	1 973
% miljø	45,3 %	45,6 %	47 %
% transport	54,7 %	54,4 %	53 %

*afrundede tal

I 2002 blev der disponeret over 2 072 mio. EUR i betalingsbevillinger, mens 61 dossierer blev afsluttet, således at saldobeløbene kunne udbetales.

3.1.2.1 Miljø

Samhørighedsfonden koncentrerede fortsat sin økonomiske støtte om de tre prioriterede indsatsområder: vandforsyning, kloakering og spildevandsrensning samt håndtering af fast byaffald, industriaffald og farligt affald. Der blev endvidere finansieret forundersøgelser vedrørende vandprojekter. Hovedmålet med disse projekter var at hjælpe kommunerne og regionerne med at forbedre drikkevands- og spildevandsledningerne samt affaldsindsamlingen og -håndteringen.

Samhørighedsfondens bidrag til de enkelte sektorer viser, at størstedelen af miljøbevillingerne fortsat anvendes på kloakering og spildevandsrensning med affaldssektoren som næststørste bidragsmodtager:

Sektor	Støtteberet- tiggede om- kostninger i alt (mio. EUR)	Støtte i alt (mio. EUR)	% af støtten	Forpligtelser 2002 (mio. EUR)
Vandforsyning	174,18	139,32	11,51 %	118,00
Kloakering og spildevandsrensning	822,34	670,99	55,46 %	473,45
Håndtering af fast affald	488,52	390,82	32,30 %	328,65
Teknisk bistand	10,35	8,80	0,73 %	7,04
I ALT	1 495,39	1 209,93	100,00	927,14

Vandforsyning

I 2002 udgjorde fællesskabsstøtten til vandforsyning i alt 139 mio. EUR svarende til 11,5 % af miljøbevillingerne.

De finansierede vandforsyningsprojekter vil især gøre det muligt i overensstemmelse med fællesskabsdirektiverne at sikre tilstrækkelige drikkevandsforsyninger og kvaliteten af det vand, der distribueres til forbrugerne.

Vandforsyning			
Projekter vedtaget i 2002			
Projekt nr.	Projektbetegnelse	Omkostninger i alt (EUR)	SF-støtte (EUR)
2000 ES 16 C PE 045	Abastecimiento Cuenca Hidrográfica del Sur – 2001	15 433 363	12 346 690
2000 ES 16 C PE 128	Abastecimiento en la Cuenca Hidrográfica del Júcar - 2001	14 011 098	11 208 87
2001 ES 16 C PE 003	Abastecimiento en la Cuenca Hidrográfica del Guadalquivir	5 525 579	4 420 463
2001 ES 16 C PE 021	Actuaciones de abastecimiento en la Cuenca Hidrográfica del Ebro-2001-Grupo 2	16 538 331	13 230 665
2001 ES 16 C PE 041	Depósito regulador y conducciones de enlace en redes de abastecimiento – Ibiza	5 634 489	4 507 591
2002 ES 16 C PE 003	Ampliación del abastecimiento a las Navas del Marqués (Avila)	19 454 762	16 536 548
2002 ES 16 C PE 031	Actuaciones de abastecimiento en la Cuenca Hidrográfica del Ebro-2002	17 272 286	13 817 829
2002 ES 16 C PE 057	Abastecimiento de agua a sistemas supramunicipales de las provincias de Cádiz y Jaén	10 706 529	8 565 223
2002 ES 16 C PE 061	Abastecimiento de agua a sistemas supramunicipales de las provincias de Granada y Málaga	27 409 299	21 927 439

Spildevandsrensning

Denne sektor modtog i 2002 den største andel af Samhørighedsfondens miljøbevillinger, nemlig 671 mio. EUR svarende til 55 % af miljøbevillingerne. Også i 2002 var indsatsen koncentreret om gennemførelsen af direktiv 91/271/EØF og udarbejdelsen af den nationale plan for kloakering og spildevandsrensning.

Der blev vedtaget 28 beslutninger om projekter og projektgrupper vedrørende de vigtigste afvandsningsområder samt fem beslutninger om ændring af allerede vedtagne projekter. Disse projekter vedrører forbedring af spildevandsnet og samlebrønde samt opgradering af eksisterende renselanlæg, således at de opfylder strengere rensenormer, f.eks. projektet vedrørende udvidelsen af renselanlægget i Besós (Cataluña). Resultatet af dette projekt vil være, at spildevand renses biologisk i overensstemmelse med miljødirektiverne, og det vil være muligt at rense ca. 525 000 m³ spildevand pr. dag.

Spildevandsrensning			
Projekter vedtaget i 2002			
Projekt nr.	Projektbetegnelse	Omkostninger i alt (EUR)	SF-støtte (EUR)
2000 ES 16 C PE 058	Saneamiento y abastecimiento en la Cuenca Hidrográfica del Segura – 2001	36 386 314	29 109 050
2000 ES 16 C PE 120	Proyectos de saneamiento y depuración de la Cuenca Hidrográfica. Tajo- 2001-Grupo 1	15 801 166	12 640 933
2001 ES 16 C PE 006	Actuaciones de saneamiento en la Cuenca Hidrográfica del Ebro – 2001 – Grupo 1	15 201 000	12 160 800
2001 ES 16 C PE 019	Saneamiento en la Cuenca Hidrográfica del Sur - 2001-Grupo I	12 362 306	9 889 845
2001 ES 16 C PE 017	Proyectos de saneamiento y depuración en Cuenca Hidrográfica del 'Guadalquivir - 2001-Grupo 3	18 189 027	14 551 222
2001 ES 16 C PE 033	Proyectos de saneamiento y depuración en Cuenca Hidrográfica del Sur – 2001-Grupo 2	20 452 245	16 361 796
2001 ES 16 C PE 035	Saneamiento en la Cuenca Hidrográfica del. Tajo-2001-Grupo II	59 005 518	47 204 415
2001 ES 16 C PE 037	Saneamiento Cuenca Hidrográfica del. Júcar - 2001-Grupo 3	16 512 102	13 209 681
2001 ES 16 C PE 038	Saneamiento y depuración del Valle del Liébana	9 766 000	7 812 800
2001 ES 16 C PE 050	Saneamiento Cuenca Hidrográfica del Júcar - 2001-Grupo 2	14 083 376	11 266 701
2001 ES 16 C PE 052	Proyectos de saneamiento de la Cuenca Hidrográfica de las Islas Baleares – 2001- Grupo 2	5 673 042	4 538 834

2001 ES 16 C PE 054	Depuración y tratamiento de lodos y reutilización de aguas residuales urbanas de Cataluña,	78 447 105	62 757 684
2001 ES 16 C PE 058	Ampliación a tratamiento biológico de la depuradora del Besós	136 730 254	116 220 716
2002 ES 16 C PE 002	Emisario: Cuenca media, Getafe y Cuenca Baja del Arroyo Culebro	43 970 160	37 374 636
2002 ES 16 C PE 019	Saneamiento y depuración de aguas en Gipuzkoa – 2002	26 335 032	21 068 026
2002 ES 16 C PE 021	Saneamiento y depuración integral en diversas poblaciones de la cuenca alta del Guadiana	10 858 000	8 686 400
2002 ES 16 C PE 022	Saneamiento y depuración integral de la Sierra de Gata cuenca baja del Tajo	12 530 000	10 024 000
2002 ES 16 C PE 030	Saneamiento y depuración de aguas en Baleares - 2002	11 445 835	9 156 668
2002 ES 16 C PE 032	Saneamiento río Segura en región de Murcia	12 000 000	9 600 000
2002 ES 16 C PE 033	Actuaciones de saneamiento en la Cuenca Hidrográfica del Ebro – 2002 -	20 699 238	16 559 390
2002 ES 16 C PE 036	Saneamiento y depuración de la cuenca media baja del Miera: medio Cudeyo	11 714 650	9 371 720
2002 ES 16 C PE 037	Saneamiento y depuración de aguas en Bizcaia – 2002	30 881 605	24 705 284
2002 ES 16 C PE 044	Saneamiento y depuración de aguas residuales de Espacios naturales protegidos-Andalucía .-Fase.II	20 356 997	16 285 598
2002 ES 16 C PE 045	Saneamiento y depuración en la C.uenca Media del Guadalquivir (Provincia de Córdoba)	15 503 110	12 402 488
2002 ES 16 C PE 046	Saneamiento y depuración en la Cuenca Hidrográfica del Guadalquivir (Provincia de Sevilla)	20 431 478	16 345 182
2002 ES 16 C PE 051	Saneamiento en la Cuenca Hidrográfica del Norte-Asturias – 2002	23 938 274	19 150 619
2002 ES 16 C PE 054	Saneamiento Cuenca Hidrográfica del Guadalquivir - 2002 - Grupo I	14 786 461	11 829 169
2002 ES 16 C PE 058	Ampliación y mejora de saneamiento en la Cuenca Hidrográfica del Júcar 2002-Grupo III-	26 736 326	21 389 061

Affald

Med henblik på gennemførelsen af den nationale affaldsplan, der blev godkendt i 2000, og de regionale planer, der er godkendt for hvert selvstyreende samfund, fremlagde de spanske myndigheder en lang række affaldsprojekter.

For 2002 blev 23 beslutninger om affaldshåndtering og to beslutninger om ændring af tidligere vedtagne projekter vedtaget. De fleste af projekterne vedrørte enkeltkommuner eller kommuner samlet i selvstyreende samfund. Der blev bevilget

en støtte på 391 mio. EUR til affaldssektoren svarende til 32 % af de samlede miljøbevillinger.

Der blev givet høj prioritet til projekter vedrørende fast byaffald, herunder kildesortering og komposterings- og genbrugsanlæg samt lukning af affaldsdepoter med henblik på at overholde gældende direktivbestemmelser.

Affald			
Projekter vedtaget i 2002			
Projekt nr.	Projektbetegnelse	Omkostninger i alt (EUR)	SF-støtte (EUR)
2000 ES 16 C PE 143	Gestión de residuos en Madrid	10 502 906	8 402 325
2000 ES 16 C PE 144	Actuaciones para la gestión de residuos en la Comunidad Autónoma Valenciana-2001-Grupo 1	9 348 364	7 478 691
2000 ES 16 C PE 145	Gestión de residuos en el País Vasco - 2001- Grupo 1 – Vizcaya	23 946 052	19 156 842
2001 ES 16 C PE 008	Actuaciones para la gestión de residuos en la Comunidad Autónoma de Andalucía - 2001 - Grupo 3	33 700 224	26 960 179
2001 ES 16 C PE 013	Gestión de residuos en el País Vasco – 2001- Grupo 2 Vitoria	16 823 349	13 458 679
2001 ES 16 C PE 025	Ampliación de instalaciones de tratamiento de RSU en la Comunidad Autónoma de Andalucía – 2001	21 034 274	16 827 419
2001 ES 16 C PE 027	Gestión de residuos en Aragón	7 608 670	6 086 936
2001 ES 16 C PE 028	Gestión de residuos en Canarias - 2001- Grupo 1	33 237 250	26 589 800
2001 ES 16 C PE 029	Instalación de un sistema de compostage en túneles en Centro de residuos Es Milá- Menorca	1 627 290	1 301 832
2001 ES 16 C PE 042	Gestión de residuos en Castilla La Mancha – 2001- Grupo 2	24 749 725	19 799 780
2001 ES 16 C PE 043	Gestión de residuos sólidos urbanos en la Comunidad autónoma de Extremadura – 2001	12 276 145	9 820 916
2001 ES 16 C PE 053	Clausura del vertedero de RSU y asimilables de San Marcos – Guipuzcoa-1ª fase	5 000 000	4 000 000
2001 ES 16 C PE 055	Construcción y adecuación de las infraestructuras de tratamiento de RS municipales en Cataluña	36 872 093	29 497 674
2002 ES 16 C PE 001	Centro de tratamiento de residuos urbanos de Gomecello – Salamanca	18 030 363	14 424 290
2002 ES 16 C PE 012	Gestión de residuos en la Comunidad Autónoma de Andalucía-2001-Grupo 4	12 827 655	10 262 124

2002 ES 16 C PE 023	Actuaciones para la gestión de residuos en la Comunidad Autónoma de Castilla La Mancha – 2002	40 298 984	32 239 187
2002 ES 16 C PE 025	Gestión de residuos en Galicia – 2002	27 344 876	21 875 901
2002 ES 16 C PE 026	Infraestructuras para el desarrollo del Plan de residuos urbanos de la región de Murcia	13 013 172	10 410 537
2002 ES 16 C PE 028	Actuaciones para la gestión de residuos en la Comunidad Autónoma Valenciana-2002	20 803 064	16 642 452
2002 ES 16 C PE 029	Actuaciones para la gestión de residuos en la Comunidad Autónoma de Castilla y León – 2002	24 241 747	19 393 398
2002 ES 16 C PE 041	Creación y mejora de la red de infraestructuras de tratamiento de residuos municipales de Cataluña	19 060 000	15 248 000
2002 ES 16 C PE 042	Adecuación de las instalaciones de incineración de residuos municipales de Cataluña a la Directiva 2000/76/CE	11 934 740	9 547 792
2002 ES 16 C PE 049	Unidad de tratamiento de lodos de depuradoras: Planta de compostage y secado térmico de Loeches	34 401 169	27 520 935

Teknisk bistand - forundersøgelser

I 2002 blev seks beslutninger om forundersøgelser og teknisk bistand godkendt svarende til en støtte på 8,8 mio. EUR, hvoraf der blev disponeret over 7 mio. EUR i 2002. Forundersøgelserne omfatter de tekniske, økonomiske og miljømæssige undersøgelser, der er nødvendige for at gennemføre projekterne. Den tekniske bistand ydes som hjælp til udarbejdelse af anlægsprojekter, hvortil der eventuelt senere kan ansøges om medfinansiering.

Teknisk bistand – forundersøgelser			
Projekter vedtaget i 2002			
Projekt nr.	Projektbetegnelse	Omkostninger i alt (EUR)	SF-støtte (EUR)
2002 ES 16 C PE 008	A.T. – Saneamiento de las Marismas de Santoña	959 250	815 362
2002 ES 16 C PE 010	A.T.- Abastecimiento de agua a Villaviciosa, Oviedo y Llanera	402 670	342 270
2002 ES 16 C PE 011	A.T.- Saneamiento de Ferrol, Lugo y Orense	2 036 870	1 731 339
2002 ES 16 C PE 013	A.T. – Ampliación de la red de colectores de saneamiento y EDAR de Guadalajara	299 951	254 958
2002 ES 16 C PE 014	Redacción del anteproyecto y proyectos del 2º anillo principal de abasteci. a la C.A. Madrid	4 974 544	4 228 362
2002 ES 16 C PE 040	A.T. Ampliación del abastecimiento de agua a la Mancomunidad del Algodor	1 682 000	1 429 700

3.1.2.2 Transport

I 2002 vedtog Kommissionen i alt 13 beslutninger om finansiering af transportprojekter, der kræver investeringer på i alt 2 140 mio. EUR og en samlet støtte fra Samhørighedsfonden på 1 444 mio. EUR. I 2002 blev der disponeret over 1 046,2 mio. EUR i forpligtelsesbevillinger. Disse vedrører nye beslutninger truffet i 2002, ændrede beslutninger samt årlige trancher i henhold til tidligere truffede beslutninger.

Transportsektoren tegnede sig for 54,4 % af den samlede støtte i henhold til støttebeslutninger godkendt af Kommissionen i 2002 og for 53 % af de udnyttede forpligtelsesbevillinger. Fordelingen efter transportform fremgår af nedenstående tabel:

Transportform	Støtteberettigede omkostninger (mio. EUR)	SF-støtte (mio. EUR)	% af støtte godkendt i 2002 (EUR)	Forpligtelser 2002 (mio. EUR)
Veje*	0			29,0
Jernbaner	1 576,2	1 328,9	87,2 %	888,8
Havne	133,0	74,0	7,4 %	95,5
Lufthavne	98,0	41,2	5,4 %	32,9
I ALT	1 807,2	1 444,1	100,0 %	1 046,2

* Forpligtelserne for 2002 svarer til årlige trancher af projekter, der blev godkendt før 2002

Vejnettet

I 2002 kom der på vejtransportområdet for alvor gang i gennemførelsen af projekter godkendt i de foregående år, og det var derfor muligt at disponere over et tilsvarende stort beløb i forpligtelsesbevillinger. Imidlertid indgav de spanske myndigheder ikke nye støtteansøgninger for 2002.

Jernbanenettet

Ligeledes i 2002 gjorde Kommissionen en meget stor indsats til fordel for investeringerne i det spanske højhastighedsnet. I 2002 blev i alt otte nye beslutninger godkendt. De vigtigste af beslutningerne vedrørte forskellige strækninger på linjen Madrid – Valladolid, som sammen med linjen Madrid – Barcelona – den franske grænse udgør et af de 14 store prioriterede projekter, som Det Europæiske Råd godkendte i Essen (den 9.-10. december 1994). Når højhastighedslinjen Madrid – Valladolid er færdiganlagt, vil rejsetiden mellem disse to byer være reduceret med ca. 90 minutter, hvilket anslås at ville resultere i en stigning i antallet af rejsende med ni millioner personer frem til 2025. Ud over de fordele, der er knyttet til forbindelsen med jernbaneaksen Vitoria – Dax (Frankrig), vil strækningen Madrid – Valladolid bidrage væsentligt til integreringen af jernbanenettet i den nordlige og nordøstlige del

af Spanien med jernbanenettet i resten af landet. Den nye linje forventes at blive taget i brug i 2007.

Ifølge de oplysninger, der blev udvekslet under de forskellige møder i overvågningsudvalget, skred arbejdet i forbindelse med de øvrige godkendte eller igangværende projekter frem som planlagt.

JERNBANEPROJEKTER VEDTAGET I 2002			
Projekt nr.	Projektbetegnelse	Omkostninger i alt (mio. EUR)	SF-støtte (mio. EUR)
CCI 2000-ES-16-C-PT-001	HHT Lleida – Tarragona (nye strækninger)	115,6	61,6
CCI 2001-ES-16-C-PT-012 til 018	HHT Madrid – Valladolid (strækning I-VI)	257,9	186,3
CCI 2001-ES-16-C-PT-002 og 003	HHT Madrid – Valladolid (Guadarrama-tunnelen)	1 492,7	1 081,0
I ALT		1 866,2	1 328,9

Havne

Samhørighedsfonden støttede i 2002 fire nye havneprojekter, hvortil kommer projektet vedrørende udvidelsen af Barcelonas havn, der blev godkendt i 2001. Samhørighedsfonden medfinansierer udvidelsen af havnen og anlægget af nye læmoler, der skal være med til at forbedre sikkerheden og øge cabotagekapaciteten.

Samtlige projekter følger Fællesskabets retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet (TEN). Havnen i Estaca på den kanariske ø Hierro er særlig repræsentativ, idet den vil betyde en væsentlig forbedring af denne ultraperifere øs kommunikation med omverdenen.

HAVNEPROJEKTER VEDTAGET I 2002			
Projekt nr.	Projektbetegnelse	Omkostninger i alt (mio. EUR)	SF-støtte (mio. EUR)
CCI 2001-ES-16-C-PT-002	Puerto de la Estaca (Canarias)	29,9	22,9
CCI 2001-ES-16-C-PT-012	Puerto de la Osa (Asturias)	40,0	16,7
CCI 2001-ES-16-C-PT-019	Puerto de Campamento (Andalucía)	44,4	16,6
CCI 2002-ES-16-C-PT-001	Puerto de Bilbao	39,7	17,8
I ALT		154,0	74,0

Lufthavne

Kommissionen ydede i 2002 støtte til et lufthavnsprojekt omfattende etablering af et automatisk transportsystem, der skal bringe de rejsende til og fra de forskellige terminaler i lufthavnen Madrid – Barajas. Projektet er et led i aktion 4 i bilag II til beslutning nr. 1692/96/EF om Fællesskabets retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet. De samlede omkostninger anslås til 119,3 mio. EUR, mens den godkendte støtte udgør 41,1 mio. EUR.

Spanien - Regionerne i den yderste periferi

Aktionerne tager fortsat hensyn til den betydning, der tillægges udviklingen af regionerne i den yderste periferi (De Kanariske Øer), og som bekræftes i Kommissionens rapport KOM/2000/0147 om foranstaltninger til gennemførelse af traktatens artikel 299, stk. 2. Fællesskabsstøtten i 2002 udgjorde 49 mio. EUR.

De Kanariske Øer har, fordi der er tale om øer, store problemer med affaldshåndteringen, og indsatsen på miljøområdet har derfor været koncentreret om affaldssektoren. Tidligere påbegyndte aktioner vedrørende etablering af miljøinstallationer videreføres.

På transportinfrastrukturområdet repræsenterer projektet vedrørende havnen i Estaca på øen Hierro (samlet støtte: 22,9 mio. EUR) en vigtig kommunikationsvej for øen, idet havnen vil give den lokale befolkning mulighed for at overvinde isolationsproblemerne og ulemperne ved beliggenheden i den yderste periferi.

3.1.3. Irland

I 2002 blev der ikke godkendt nogen ny samhørighedsfondsstøtte til Irland, men støtten til tre eksisterende projekter blev forhøjet med i alt 85,8 mio. EUR til brug for ekstraarbejder. Der blev yderligere indgået fem nye forpligtelser til et beløb af i alt 75 mio. EUR til dækning af fremtidige årlige trancher til allerede vedtagne projekter.

Forpligtelsesmønsteret er påvirket af størrelsen af tildelingen til Irland samt de senere års tendens til at støtte store projekter med flerårige budgetter.

Hvad angår forpligtelsesbevillinger er det med en lille gruppe store projekter forholdsvis vanskeligt at sikre sektorbalancen i de enkelte år. Samlet er der dog opnået bedre balance mellem transport- og miljøprojekter end i de første år af programmeringsperioden 2000-2006 som følge af de forpligtelser, der blev indgået i 2002. I 2000 var forholdet mellem transport- og miljøprojekter 19 % : 81 %, mens forholdet i slutningen af 2002 var 46 % : 54 %. Målet er fortsat at sikre en 50:50-fordeling for hele programmeringsperioden.

Endvidere blev 12 projekter fra perioden 1994-1999 afsluttet, og de endelige rapporter for fem andre projekter blev behandlet i 2002. Desuden blev syv projekter fra perioden 1994-1999 ændret ved formelle ændringsbeslutninger.

3.1.3.1 Miljø

De to prioriterede indsatsområder i miljøsektoren i denne programmeringsperiode er indsamling og rensning af spildevand samt håndtering af fast byaffald.

Indsamling og rensning af spildevand

Der blev ikke ydet støtte til noget nyt projekt i 2002. Et igangværende projekt – hovedkloak i Limerick, fase III, blev ændret, og der blev ydet yderligere støtte på 30,6 mio. EUR til udbygning af systemet for spildevandsindsamling. Disse anlægsarbejder var blevet beskrevet i den oprindelige støtteansøgning, men var oprindeligt ikke blevet godkendt støtteberettigede.

SPILDEVANDSRENSNING			
PROJEKT NR.	Projektbetegnelse	Projekt/forpligtelsestype	Forpligtelser 2002 (mio. EUR)
2000 IE 16 C PE 001	Spildevandsrensning, Dublin-regionen (fase V)	Tredje årlige tranche	13,34
1999 IE 16 C PE 002	Hovedkloak, Limerick (fase III)	Tredje årlige tranche	37,49
1999 IE 16 C PE 003	Hovedkloak, Cork (fase III)	Anden årlige tranche	24,55
I ALT			75,38

Fast affald

Der blev ikke ydet støtte til noget projekt i 2002. De irske myndigheder meddelte i 2002 Kommissionen, at det ikke ville være muligt at absorbere hele den vejledende tildeling på 33 mio. EUR, som Kommissionen havde foreslået på området ”fast affald”. Kommissionen udtrykte bekymring og skuffelse over de meget usikre fremskridt på dette område. Det lykkedes dog at nå til enighed om at opretholde balancen mellem miljø og transport hvad angår forpligtelsesbevillingerne for perioden 2000-2006, og det var også det, der havde højeste prioritet hos Kommissionen.

3.1.3.2 Transport

I lighed med miljøsektoren er der kun to prioriterede indsatsområder i transportsektoren i denne programmeringsperiode: veje og offentlig transport.

Veje

Der blev ikke ydet støtte til noget nyt projekt i 2002. Et eksisterende projekt – M1 Cloghran Lissenhal, fase II – blev ændret, og der blev ydet yderligere støtte på 28,8 mio. EUR til supplerende motorvejsarbejder, og fastlæggelse af en ny linjeføring for de eksisterende veje. Dette arbejde var beskrevet i den oprindelige støtteansøgning, men var oprindeligt ikke blevet godkendt som støtteberettiget.

PROJEKT NR.	Projektbetegnelse	Projekt/forpligtelsestype	Forpligtelser 2002 (mio. EUR)
2000 IE 16 C PT 002	M1 Cloghran – Lissenhall (fase II)	Tredje årlige tranche	45,77
2000 IE 16 C PT 003	M1 Lissenhall Balbriggan	Anden årlige tranche	10,23
1999 IE 16 C PT 004	Heuston-terminalen og SW-korridoren (fase I)	Anden og tredje årlige trancher	51,28
I ALT			107,28

Jernbaner

Der blev ikke ydet støtte til noget nyt projekt i 2002. Det eksisterende jernbaneprojekt – nyplanering af Heuston-stationen og South West-jernbanekorridoren (fase I) – blev ændret, og der blev ydet yderligere støtte på 26,4 mio. EUR til de ekstraarbejder på Heuston-stationen, der var nødvendige for at færdiggøre nyplaneringen af stationen. Den oprindelige støtte til terminalen fokuserede især på spor- og signalanlæg. Ekstraarbejderne var ikke beskrevet i den oprindelige støtteansøgning.

3.1.4. Portugal

2002 var et usædvanligt år i samhørighedsfondssammenhæng, idet det for første gang ikke var muligt at disponere over hele den vejledende tildeling til Portugal.

Som følge af traktatbrudssagen, hvor den måde, hvorpå Portugal har tildelt koncessionen på vandforvaltningen og håndteringen af byaffald til selskaber kontrolleret af den offentlige virksomhed Aguas de Portugal, blev anfægtet, var der en række projekter, navnlig vandprojekter, der ikke blev godkendt.

Kommissionen har således kun godkendt fem nye projekter, hvortil der er ydet en støtte på 106,1 mio. EUR, heraf 84,9 mio. EUR, som der blev disponeret over over budgettet for 2002.

Nedenstående tabel viser de samlede forpligtelser for 2002, når ovennævnte forpligtelser og de forpligtelser, der blev indgået for projekter vedtaget i de foregående år, og som påvirker budgettet for 2002, medregnes:

	Støtteberettigede omkostninger i alt (mio. EUR)	SF-støtte (mio. EUR)	Forpligtelser 2002 (mio. EUR)
Miljø 2002	96	56,8	45,4
Transport 2002	58	49,3	39,5
Miljø, foregående år	257,1	158,4	14,9
Transport, foregående år	814,6	650,7	197
I ALT	1 225,7	915,2	296,8

3.1.4.1 Miljø

I lighed med den foregående programmeringsperiode er de vigtigste prioriteter for perioden 2000-2006 spildevandsrensning, drikkevandsforsyning samt håndtering af byaffald. Der blev gjort en indsats for at fremlægge flere miljøprojekter for igen at skabe balance mellem miljø- og transportbevillingerne. Men på grund af ovennævnte traktatbrudssag er det især forpligtelsesbevillingerne til transportprojekter, der er blevet udnyttet.

I 2002 vedtog Kommissionen fire nye miljøprojekter, heraf to vedrørende vandsektoren og to vedrørende byaffald.

	Støtteberettigede omkostninger i alt (mio. EUR)	SF-støtte (mio. EUR)	% af samlet miljøstøtte	Forpligtelser 2002 (mio. EUR)
Vandsektoren under ét	29,1	18,9	33,3 %	15,1
Byaffald	66,9	37,9	66,7 %	30,3
Projekter fra tidligere år				14,9
I ALT	96	56,8	100 %	60,3

Vandsektoren

Begge godkendte projekter vedrører kloakering, idet det ene projekt omfatter undersøgelser, der skal gøre det muligt at løse Algarves problemer med håndtering af spildevand, og det andet vedrører kloakeringsarbejde i Braga-kommune.

Vandsektoren			
Projekter vedtaget i 2002			
Projekt nr.	Projektbetegnelse	Støtteberettigede omk. i alt (mio. EUR)	SF-støtte (mio. EUR)
2002/PT/16/C/PE/004	Undersøgelser, kloakering i Algarve	2,48	2,11
2002/PT/16/C/PE/005	Kloakering i Braga	26,65	16,75

Byaffald

I modsætning til de foregående år fremlagde Portugal i 2002 et meget begrænset antal projekter vedrørende byaffald. Derfor har Kommissionen kun godkendt to projekter, som er en opfølgning af andre tidligere finansierede projekter og kompletterer de pågældende byaffaldssystemer.

Projekterne vedrører dels et projekt i Lipor vedrørende anlæg af et center for organisk udnyttelse, dels om tredje fase af det system, der forvaltes af sammenslutningen af kommuner i Vale do Ave.

Håndtering af BYAFFALD			
Projekter vedtaget i 2002			
Projekt nr.	Projektbetegnelse	Omkostninger i alt (mio. EUR)	SF-støtte (mio. EUR)
2002/PT/16/C/PE/002	Integreret forvaltning af byaffald i Lipor	53,52	26,6
2002/PT/16/C/PE/006	Affaldshåndteringssystem i Vale do Ave – tredje fase	13,36	11,35

3.1.4.2 Transport

Som allerede nævnt forsøgte Portugal i 2002 at genoprette den bevillingsmæssige balance mellem de to samhørighedsfondssektorer, miljø og transport, efter den hidtidige favorisering af transportområdet. Der blev derfor kun fremlagt ét projekt. Det vedrører en strækning på hovedrute nr. 6 (IP 6) mellem Peniche og birute nr. 1 (IC1), der er godkendt som adgangsvej til det transeuropæiske transportnet.

	Støtteberettigede omk. i alt (mio. EUR)	Finansiel støtte (mio. EUR)	% af samlet transportstøtte	Forpligtelser 2002 (mio. EUR)
Vejsektoren	58,05	49,34	100 %	39,47
Projekter fra tidligere år				196,99
I ALT	58,05	49,34	100 %	236,46

3.2. TEKNISK BISTAND OG UNDERSØGELSER

3.2.1 Teknisk bistand på Kommissionens initiativ

Der blev i 2002 ikke vedtaget nogen teknisk bistand på Kommissionens initiativ.

4. OVERVÅGNING, KONTROL OG UREGELMÆSSIGHEDER

4.1. Overvågning: udvalg og besøg

4.1.1. Grækenland

4.1.1.1 Overvågningsudvalg

Overvågningsudvalget for Samhørighedsfonden holdt møde i Athen i januar 2002. Overvågningsudvalgets arbejde er beskrevet i mødereferatet.

Derudover blev der i 2002 holdt en række tekniske møder. Den 14. marts 2002 holdt Kommissionens tjenestegrene møde med repræsentanter for Ministeriet for Offentlige Arbejder. Formålet med mødet var at gennemgå de offentlige arbejder i jernbanesektoren, der var gennemført siden 1990'erne, idet man ved en samlet vurdering af alle operationelle programmer ønskede at fastslå, hvor langt man var nået, og hvad der endnu manglede at blive gennemført frem til slutningen af nærværende programmeringsperiode.

Endvidere blev der indkaldt til et møde i Athen den 26. marts 2002 mellem Kommissionen og henholdsvis Økonomiministeriet og Transportministeriet. Formålet hermed var at gennemgå de hidtidige fremskridt på transport- og miljøområdet og følge op på konklusionerne fra overvågningsudvalgets møde i januar 2002. Endvidere drøftedes det, hvorledes forvaltningsmyndighedernes rolle i opfølgningen af samhørighedsfondsprojekterne kunne styrkes.

I maj 2002 blev implementeringen af Grækenlands miljøstrategi vurderet på ny. Hensigten var at identificere de områder, hvor der kræves en yderligere indsats, før miljøinvesteringerne i Grækenland kan afsluttes og således fremme en smidig gennemførelse af Samhørighedsfondens miljøstrategi.

4.1.1.2 Overvågningsbesøg

Der blev foretaget en række projektbesøg i april 2002 på genvindingsanlægget i Ano Liossia og vandbehandlingsanlægget i Psitallia samt et besøg til overvågning af EYDAP-vandforsyningsprojekterne.

I juni 2002 gjorde et møde mellem GD REGIO og de græske myndigheder det endvidere muligt at vurdere gennemførelsen af store nationale projekter som f.eks. Gadouras- og Aposellemi-dæmningen. I september 2002 blev en række anmodninger om ændringer af beslutninger truffet i de foregående år gennemgået enkeltvis på et andet teknisk møde.

Hertil kom yderligere et møde i Athen i oktober 2002 mellem GD REGIO og de græske myndigheder, hvor man bl.a. drøftede strategiske miljøspørgsmål og gennemgik forpligtelserne for 2003. F.eks. vurderede man fremskridtene i gennemførelsen af strategien for fast affald, ligesom de fremtidige mål blev overvejet med henblik på en fuldstændig implementering af den aftalte miljøstrategi.

4.1.2. Spanien

4.1.2.1. Overvågningsudvalg

Overvågningsudvalget holdt to møder i 2002, begge gange i Madrid.

Det første møde fandt sted 30. januar-1. februar og det andet den 23.-25. oktober. Det var det 16. og det 17. møde i overvågningsudvalget for Samhørighedsfonden.

Overvågningsudvalget er opdelt i flere separate underudvalg efter sektorer og efter forvaltningsmyndigheder. Underudvalgene gennemgår situationen for en række projekter og projektgrupper (ca. 170 beslutninger i alt for hvert udvalg), som kræver særlige drøftelser med de myndigheder, der er ansvarlige for projekternes gennemførelse, og som på forhånd er udvalgt af medarbejdere fra Finansministeriet i samarbejde med Kommissionen. Oplysningerne vedrørende de ikke-udvalgte projekter er ligeledes blevet forelagt overvågningsudvalget og videresendt til Kommissionen til orientering.

Overvågningsudvalget behandlede på sine to møder en række væsentlige horisontale spørgsmål som f.eks.:

- Kontrollen af støtteansøgningernes og de endelige rapporters kvalitet
- Anvendelsen af bestemmelsen om automatisk frigørelse for de projekter, der ikke er iværksat to år efter godkendelsesbeslutningen
- Forordningens bestemmelser om offentlighed
- Resultaterne af kontrolbesøgene, især hvad angår overholdelsen af Fællesskabets udbudsbestemmelser
- Forvaltningen af de igangværende projekter, bl.a. fremskyndelse af afslutningen af projekter i henhold til tidligere bestemmelser og reduktion af antallet af ændringsanmodninger
- Pålideligheden af overslagene over fremtidige betalinger.

4.1.2.2 Overvågningsbesøg

De gennemførte overvågningsbesøg havde til formål at evaluere og kontrollere forløbet af de igangværende projekter og belyse problemer opstået under projekternes gennemførelse.

Listen over overvågningsbesøg findes i bilag I.

4.1.3. Irland

4.1.3.1 Overvågningsudvalg

Overvågningsudvalget holdt to møder i 2002, nemlig den 19. april og den 31. oktober. Kommissionen var generelt tilfreds med kvaliteten af de oplysninger, den modtog fra de irske myndigheder om projektstyringen, og udestående spørgsmål blev afklaret.

På disse møder gennemgik udvalget skriftlige statusrapporter for ca. 30 uafsluttede projekter fra perioden 1993-1999 og syv projekter fra perioden 2000-2006.

Der skete fremskridt, idet yderligere 12 projekter blev afsluttet med succes i 2001. De endnu ikke afsluttede projekter fra perioden 1993-1999, der skulle gennemføres inden udgangen af 2002, udgjorde ca. 16 % af de støttede projekter fra perioden 1993-1999.

Især ét projekt blev nøje gennemgået af Kommissionen i 2001-2002. Det jernbaneprojekt (spor- og signalanlæg), der fik støtte i 1997, omfatter fem indbyrdes forbundne jernbaneprojekter. Et af disse – det såkaldte “mini-CTC” (signalanlæg) – led under alvorlige forsinkelser, budgetoverskridelser og annullation af den oprindelige kontrakt, ligesom jernbaneselskabets ledelse i 2001-2002 blev genstand for en parlamentarisk undersøgelse. Selv om rapporten vedrørende den parlamentariske undersøgelse aldrig var blevet færdiggjort, gennemgik Kommissionen nøje årsagerne til projektets forsinkelse og den foreslåede strategi for gennemførelsen af mini-CTC-projektet. I 2002 foretog GD REGIO en teknisk revision for at vurdere holdbarheden af denne strategi. Resultaterne af den tekniske revision var stort set positive hvad angår hovedlinjerne i strategien. På denne baggrund og fordi den ønskede fristforlængelse var den første ændring til projektet, vedtog Kommissionen i slutningen af 2002 en ændringsbeslutning for at opretholde støtten til færdiggørelsen af mini-CTC-projektet.

Hvad angår den overordnede politik vedrørende de anmodninger om ændringer og/eller udvidelser af projekter, der blev fremsat i 2002, forelagde Kommissionen de irske myndigheder en ny vejledning om projektændringer, som også var blevet forelagt myndighederne i de øvrige samhørighedslande, med henblik på at begrænse muligheden for at ændre beslutninger, der allerede er blevet ændret flere gange.

4.1.3.2 Overvågningsbesøg

Overvågningsbesøgene i 2002 havde følgende formål:

- at kontrollere fremskridtene i eller afslutningen af de relevante projekter
- at belyse de vanskeligheder, der tidligere var blevet indberettet til overvågningsudvalget, og at gennemgå baggrunden for anmodninger om ændring af projektbeslutninger.

Listen over overvågningsbesøg findes i bilag I.

4.1.4. Portugal

4.1.4.1 Overvågningsudvalg

Som bestemt i samhørighedsfondsforordningen holder overvågningsudvalget møder to gange årligt.

I 2002 fandt møderne sted den 27.-28. maj og den 11.-12. december. På disse møder blev hvert enkelt projekt gennemgået, men der var også mulighed for at drøfte generelle spørgsmål som f.eks. offentlighed, kontrol, offentlige udbud og gennemførelsesbestemmelser, samt udveksle diverse oplysninger.

Projektet vedrørende bygningen af vandkraftværket i Alqueva overvåges ganske vist af det overordnede overvågningsudvalg, men følges derudover mere generelt af strukturfondenes overvågningsudvalg for det særlige program for den integrerede udvikling af Alqueva-området (PEDIZA).

4.1.4.2 *Overvågningsbesøg*

Portugal-enheden under GD Regionalpolitik deltog i overvågningsudvalgets møder og i en række af G7-enhedens kontrolbesøg, men foretog herudover flere overvågningsbesøg i 2002 for at vurdere projekternes forløb, blive orienteret på stedet om de problemer, der var opstået under gennemførelsen, og søge at finde de mest hensigtsmæssige løsninger, der muliggør en normal gennemførelse af projekterne (jf. bilag I).

4.2. **Kontrolbesøg og konklusioner**

I 2002 foretog GD Regionalpolitik 22 revisionsbesøg i de fire samhørighedslande. I alle fire lande blev der afdækket problemer, især hvad angår udbudsprocedurer, men situationen varierede fra land til land. Landene var blevet bedre til at overholde bestemmelserne i beslutning 96/455 om offentlighedsforanstaltninger, men situationen er endnu ikke helt tilfredsstillende.

Det skal bemærkes, at de fire medlemsstater efter vedtagelsen i juli 2002 af Kommissionens nye forordning (EF) nr. 1386/2002 om forvaltnings- og kontrolsystemerne vedrørende støtte, der er ydet fra Samhørighedsfonden, og proceduren for finansielle korrektioner, har gjort en stor indsats for at tilpasse deres organisation til kravene i den nye forordning.

De uregelmæssigheder, der er konstateret i de fire medlemsstater, er for tiden genstand for procedurer, der skal resultere i finansielle korrektioner.

4.2.1. **Grækenland**

I 2002 blev der foretaget fem revisionsbesøg i Grækenland, hvor otte beslutninger vedrørende Samhørighedsfonden blev gennemgået.

De vigtigste resultater af disse kontrolbesøg vedrørte anvendelsen af udbudsbestemmelserne og kvaliteten af omkostningsoverslagene i forbindelse med costbenefitanalyserne af projekterne.

4.2.2. **Spanien**

I Spanien gennemførtes ni revisionsbesøg vedrørende Samhørighedsfonden, og 17 beslutninger blev gennemgået.

Situationen i Spanien varierer meget som følge af den decentrale opbygning af forvaltningen. Alligevel er det muligt at drage en række konklusioner af GD Regionalpolitikts kontroller.

De væsentligste uregelmæssigheder vedrører anvendelsen af udbudsbestemmelserne (sammenblanding af udvælgelseskriterier og kriterier for tildeling af kontrakter, anvendelse af reglen "la baja temeraria") og medtagelse af ikke-støtteberettigede udgifter (moms, erhvervelse af grunde tilhørende de offentlige forvaltninger).

4.2.3. Irland

Der blev i 2002 gennemført fire revisionsbesøg i Irland og ni beslutninger blev gennemgået. De alvorligste uregelmæssigheder, der blev konstateret, vedrører tilsidesættelse af reglerne om udgifters støtteberettigelse (arbejde, der er udført og betalt, før beslutningerne er blevet godkendt) og overtrædelse af udbudsbestemmelserne (tildeling af en række servicekontrakter uden forudgående udbudsprocedure).

4.2.4. Portugal

Der blev i 2002 foretaget fire kontrolbesøg i Portugal, hvor syv beslutninger vedrørende Samhørighedsfonden blev gennemgået.

De væsentligste uregelmæssigheder, der blev konstateret under disse revisionsbesøg, vedrørte anvendelsen af udbudsbestemmelserne (servicekontrakter, der ikke var blevet udbudt) og anmodninger om betalinger af ikke-støtteberettigede udgifter (anlæg af parkeringspladser og bygning af kontorer til centralforvaltningen),

4.3. Uregelmæssigheder og suspension af støtten

I november-december 2002 foretog Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) sammen med GD REGIO en række revisioner i de fire samhørighedslande, hvor de kontrollerede disse landes gennemførelse af bestemmelserne i Kommissionens forordning nr. 1831/94 om systemerne og procedurerne for anmeldelse og overvågning af uregelmæssigheder på dette område. Det skal bemærkes, at disse revisioner blev gennemført sideløbende med kontrollen af anvendelsen af forordning (EF) nr. 1681/94 på strukturfondsområdet. Konklusionerne af revisionerne vil blive meddelt medlemsstaterne, Rådet, Europa-Parlamentet og Revisionsretten.

Ifølge artikel 3 i forordning (EF) nr. 1831/94¹³ om uregelmæssigheder og tilbagebetaling af beløb, der uberettiget er udbetalt inden for rammerne af finansieringen af Samhørighedsfonden, samt om oprettelse af et informationssystem på dette område, skal samhørighedslandene i øvrigt sende Kommissionen en opgørelse over de uregelmæssigheder, om hvilke der foreligger en rapport som det første led i en administrativ eller retslig forfølgning.

For 2002 gav tre af de fire medlemsstater, der havde fået støtte fra Samhørighedsfonden, nemlig Grækenland, Irland og Portugal, Kommissionen meddelelse om fire tilfælde af uregelmæssigheder i henhold til bestemmelserne i forordning 1831/94. Grækenland og Irland indberettede hver en sag og Portugal to.

Den sag, som de græske myndigheder indberettede, involverede et fællesskabsbidrag på alt 973 444 EUR og vedrørte manglende overholdelse af reglerne om offentlige udbud. Den sag, som de irske myndigheder indberettede, involverede et fællesskabsbidrag på i alt 5 885 EUR og vedrørte anmeldelse af ikke-støtteberettigede udgifter. Dette beløb blev inddrevet af de irske myndigheder. De sager, der blev indberettet af Portugal, involverede et fællesskabsbidrag på 8 842 900 EUR, hvoraf 8 024 246 EUR blev suspenderet på nationalt niveau. Også

¹³ EFT L 191 af 29.7.1994.

her vedrørte uregelmæssighederne anmeldelse af ikke-støtteberettigede udgifter, samt forelæggelse af ukorrekte bilag og regnskabsproblemer. Et beløb på 818 654 EUR, der var blevet udbetalt til modtagerne, blev inddrevet af de portugisiske myndigheder.

Det skal bemærkes, at Spanien har informeret Kommissionen om, at dette land ikke havde afdækket nogen tilfælde af uregelmæssigheder for det pågældende år.

5. VURDERING OG EVALUERING

5.1. Generelle bemærkninger

Da det endelige mål for EU's politikker er at fremme den økonomiske udvikling mest muligt og reducere de regionale skævheder målt i BNP pr. indbygger og arbejdsløshed, var den største vanskelighed ved at vurdere costbenefitanalyser af projektinvesteringer, hvortil der var ansøgt om samhørighedsfondsstøtte, at der ikke var foretaget økonomiske analyser, eller at disse ofte var af meget dårlig kvalitet.

Dette har medført udskydelse af en række projektforslag, hvor der alene var fokuseret på den finansielle analyse. Kommissionen har dog i rapporterne herom lagt en pædagogisk linje og lagt stor vægt på, at initiativtagerne til projekterne tilskyndes til at foretage mere solide evalueringer på de forskellige områder, hvor den økonomiske analyse er fundet utilfredsstillende.

Hertil kommer, at den finansielle analyse af en række projektinvesteringer har vist, at initiativtagerne til projekterne efter at have revideret deres costbenefitanalyse faktisk er nået til den konklusion, at der er behov for væsentligt lavere EU-bidrag til investeringerne. Dette er helt klart et afgørende aspekt og er med til at effektivisere udnyttelsen de offentlige bevillinger til EU's strukturpolitikker, idet dette vil gøre det muligt at medfinansiere et større antal projekter. Endvidere var der i ingen af de projektrapporter, der blev fremlagt, foretaget nogen risikoanalyse. Kommissionen har kraftigt rådet initiativtagerne til projekterne til at gøre brug af sådanne analyser, ikke alene for at styrke projekternes finansielle grundlag og derved øge sandsynligheden for et vellykket projekt, men også for at identificere de vigtigste projektvariabler og derved øge projektets regionalpolitiske gennemslagskraft og sikre en større konsekvens ved ændringer af projektspecifikationer.

5.2. Behandling og forudgående vurdering af projekterne

I forbindelse med opdateringen af vejledningen i gennemførelsen af costbenefitanalyser for store projekter gjorde Kommissionen i 2001 et stort internt arbejde for at gøre den forudgående finansielle analyse af de forskellige projekter mere konsekvent. Overvejelserne vedrørte bl.a. størrelsen af den anvendte diskonteringsfaktor, retningslinjerne for anvendelse af princippet "forureneren betaler" i forbindelse med vandforvaltningsprojekter, medtagelse i rentabilitetsberegningen af omkostninger til historisk kostpris afholdt før projektets forelæggelse for Kommissionen samt den eventuelle bogføring af finansielle omkostninger. Resultaterne af disse overvejelser blev i 2002 forelagt medlemsstaterne.

5.3. Samarbejde med EIB i forbindelse med projektbehandlingen

I henhold til en rammekontrakt, som EIB og Kommissionen indgik i 2000, og som løber indtil udgangen af 2006, kan Kommissionen anmode Den Europæiske Investeringsbank om teknisk bistand til vurdering af samhørighedsfondsprojekter samt store projekter støttet af EFRU eller projekter finansieret over ISPA. Endvidere modtager Kommissionen systematisk fra EIB alle relevante oplysninger om de projekter, der er forelagt en af disse tre fonde, og som EIB selv vil yde støtte til.

5.4. Samhørighedsfondens økonomiske og samfundsmæssige virkninger i medlemsstaterne og den økonomiske og sociale samhørighed i EU, herunder beskæftigelsesvirkningerne

Ifølge forordningen om oprettelse af Samhørighedsfonden skal Kommissionen vurdere virkningerne af fondens indsats for den økonomiske og sociale samhørighed, herunder indvirkningen på beskæftigelsen, idet både det enkelte projekts virkninger og den samlede fællesskabsstøttes virkninger skal vurderes.

Den nye udgave af vejledningen i gennemførelse af costbenefitanalyser er mere udtømmende end den tidligere udgave og er mere pædagogisk i sit sigte, idet de vigtigste aspekter af costbenefitanalyser er belyst ved praktiske eksempler. Den nye vejledning findes på engelsk og fra april også på andre sprog på GD REGIO's websted til brug for sagsbehandlere og nationale initiativtagere.

5.5. Harmonisering og forenkling

Kommissionen har taget skridt til at sikre en mere konsekvent praksis i de forskellige medlemsstater. Kommissionen har især forsøgt at harmonisere nogle af hovedelementerne i hele evalueringsarbejdet som f.eks. diskonteringsrat, reglerne om uforudsete udgifter, afskrivninger (som ikke længere er tilladt), tilpasning af bestemmelserne om finansieringskløften (for at stimulere anvendelsen af forurenere-betaler-princippet) samt anvendelsen af historiske residualværdier. Dette har Kommissionen opnået gennem intense bilaterale og multilaterale drøftelser. De multilaterale drøftelser har ført til aftaler med de pågældende myndigheder, hvorefter ovennævnte harmonisering vil være afsluttet i 2003. Hertil kommer, at GD Regionalpolitik for at lette formidlingen af resultaterne af costbenefitanalyser og under hensyntagen til proportionalitetsprincippet har forenklet reglerne.

6. DIALOG MELLEML INSTITUTIONERNE, INFORMATION OG OFFENTLIGHED

6.1. Fremlæggelse af årsrapporten for 2001

6.1.1. Europa-Parlamentet

Parlamentet har med udgangspunkt i Turco-betænkningen (rapporten for Samhørighedsfonden for 2000) og Scallon-betænkningen (rapporten for 2001) behandlet spørgsmålet om gennemførelsen af efterfølgende evalueringer af allerede afsluttede projekter med henblik på den nye programmeringsperiode og drøftet de uddannelsesstiltag, Kommissionen kunne iværksætte for at sikre helt ensartede nationale kriterier for forhåndsevalueringerne. Europa-Parlamentet har endvidere opfordret Kommissionen til nøje at overvåge overholdelsen af reglerne om gennemsigtighed i forbindelse med offentlige udbud. Parlamentet beklager, at

forpligtelserne og betalingerne endnu ligger på et for lavt niveau trods den forbedrede budgetgennemførelse i 2001. Endvidere savner Parlamentet specifikke og nøjagtige oplysninger om Samhørighedsfondens uindfrie forpligtelser.

Kommissionen har i sin årsrapport for 2001 sørget for at fremlægge detaljerede budgetoplysninger, bl.a. hvad angår de uindfrie forpligtelser. I øvrigt har Europa-Parlamentets beslutning tilskyndet Kommissionen til at styrke samarbejdet mellem generaldirektoraterne for regionalpolitik, transport og miljø.

6.2. Information af medlemsstaterne

Den 27. juni og den 21. november 2002 blev der i Bruxelles afholdt informationsmøder med de 15 medlemsstater.

På det første møde fremlagde Kommissionen retningslinjerne for ændring af projekter, programmet for 2002-2003 for kontrol- og revisionsbesøg, tildelingen af bevillinger for 2002 til de enkelte medlemsstater, betalingsoverslagene samt udkastet til forordning om finansielle korrektioner (som trådte i kraft den 1. januar 2003).

På november-mødet fremlagde Kommissionen årsrapporten for Samhørighedsfonden for 2001 og orienterede om situationen med hensyn til det finansielle EØS-instrument og med hensyn til forpligtelserne for 2002.

6.3. Kommissionens informations- og offentlighedsforanstaltninger

Samhørighedsfondens aktiviteter er siden 2000 blevet yderligere integreret i GD REGIO's samlede aktiviteter, således at GD REGIO's informations- og kommunikationsindsats nu også omfatter Samhørighedsfondens aktiviteter.

Bl.a. er der i rækken af ad hoc-aktioner som f.eks. udgivelse af publikationer, fotoreportager og diverse arrangementer taget hensyn til samhørighedsfondsprojekter. Dette gælder ikke mindst fotoreportagen om Grækenland, som blev afsluttet i december 2002, og som var et led i forberedelsen af den sidste landebrochure i den nuværende serie, som illustrerer rækkevidden af og de særlige kendetegn ved Fællesskabets samhørighedspolitik.

Disse aktioner vil fortsætte i 2003, især på grund af den mulige forøgelse af antallet af samhørighedslande som følge af EU's udvidelse i 2004.

Et af årets højdepunkter var seminaret i marts 2002, hvor fremskridtene med hensyn til information og offentlighed (artikel 14 i forordning nr. 1164/94 for Samhørighedsfondens vedkommende) i mål 1-regionerne, herunder de fire samhørighedslande, blev sammenlignet. Medlemsstaterne har pligt til at give deres borgere en effektiv og åben orientering om strukturfondsinterventioner og samhørighedsfondsprojekter, og Kommissionen har indført en række mekanismer, der kan hjælpe dem med at opfylde denne forpligtelse.

BILAG I

Liste over overvågnings- og kvalitetsbesøg i 2002

Grækenland

Januar: Møde i overvågningsudvalget for Samhørighedsfonden. Der blev gjort fremskridt, og den fremtidige prioritering af gennemførelsen af den aftalte miljø- og transportstrategi blev gennemgået.

14. marts: Møde mellem højtstående kommissionseksperter og repræsentanter for Transportministeriet for at drøfte offentlige anlægsarbejder i jernbanesektoren.

26. marts: Fremskridtene i gennemførelsen af de aftalte transport- og miljøprioriteter blev gennemgået.

April: Besøget havde til formål at kontrollere fremskridtene i vandforsyningsprojekterne (EYDAP) og projektet vedrørende Psitalias vandbehandlingsanlæg og at foretage en kontrol på stedet af genvindingsanlægget i Ano Liossia.

Juni: Der blev gennemgået store nationale miljøprojekter.

Juni: Kvalitetskontrolbesøg på hovedkontoret for ERGOSE – den myndighed, der forvalter de græske jernbaneprojekter.

September: Diverse anmodninger om beslutningsændringer blev grundigt behandlet.

Oktober: Gennemgang af miljø- og transportprioriteterne for 2003.

Spanien

Juli: Kommissionens tjenestegrene besøgte komplekset Salto del Negro i Grand Canaria samt Arico-komplekset på Tenerife (det selvstyrende samfund Canarias' affaldshåndteringsprojekter). Det blev konstateret, at det var vanskeligt at sikre en stabil projektförvaltning. Kommissionens tjenestegrene fremsatte bemærkninger herom, og de forskellige offentlige enheder underskrev en aftale om indførelse af et stabilt forvaltningssystem.

September: Besøg i de områder, der er omfattet af projekterne "Colectores y EDAR de Las Navas del Marqués (Avila)" (SF nr. 98.11.61.036) og "Ampliación del abastecimiento de Las Navas del Marqués (Avila)" (CCI 2002.ES.16.C.PE.003), med henblik på at fremskaffe de nødvendige oplysninger for at kunne afslutte behandlingen af dels anmodningen om ændring af indholdet af det første projekt (godkendt ved beslutning K(2002) 3512 af 06.11.2002), dels ansøgningen om støtte til det andet projekt, der blev godkendt ved beslutning K(2002) 4270 af 16.12.2002.

Besøg på stedet i forbindelse med de igangværende projekter "EDAR de la cuenca media-alta del Arroyo Culebro-Sección Fuenlabrada (Madrid)" (SF nr. 98.11.61.004) og "EDAR de la Gavia (Madrid)" (SF nr. 98.11.61.018), samt i de områder, der berøres af projektet "EDAR de la cuenca baja del Arroyo Culebro-sector Getafe (Madrid)" (CCI 2000.ES.16C.PE.032), med henblik på at fremskaffe de nødvendige supplerende oplysninger for at kunne afslutte

behandlingen af anmodningen om ændring af det sidstnævnte projekt (godkendt ved beslutning K(2002) 4652 af 18.12.2002).

Irland

Juli: Limerick, Burren og North Clare

- Projekt nr. 99/07/61/002 – hovedkloak, Limerick by og omegn (fase III): Kommissionen kontrollerede, at den fysiske gennemførelse af projektet forløb planmæssigt og kunne afsluttes inden udløbet af fristen i støttebeslutningen. Kommissionen drøftede tillige visse projektelementer, der kunne modtage yderligere støtte, hvis Samhørighedsfonden fik stillet yderligere midler til rådighed
- Projekt nr. 96/07/61/009 – vandforsyning, Limerick (fase II): Kommissionen kontrollerede, at projektet var gennemført rent fysisk, og at vandbehandlings- og renselanlæggene var i drift. Kommissionen drøftede tillige kravene til den endelige rapportering og afslutningen
- Projekt nr. 95/07/61/002 – vandforsyning, North Tipperary: Kommissionen havde mulighed for at konstatere omfanget af de forbedringer, der var sket i behandlingsanlægget og de eksisterende vandindtag. Kommissionen kontrollerede de fremskridt, der var gjort med hensyn til projektets afslutning, og fik forelagt dokumentation vedrørende informationsaktionen. Også dokumentationen vedrørende afslutningen blev drøftet
- Projekt nr. 94/07/61/010 – vandplanen for Burren og North Clare: Formålet med besøget var at kontrollere projektets afslutning. Vandbehandlings- og renselanlæggene var allerede i drift, og Kommissionen gjorde det klart, hvilken dokumentation der krævedes med henblik på afslutningen. Kommissionen fik forelagt dokumentation vedrørende informationskampagnen og den skulptur, der er rejst i Lisdoonvarna for at fejre projektet.

Portugal

April: Besøg på projekt nr. 2001/PT/16/C/PT/001 og nr. 2000/PT/16/C/PT/003 vedrørende moderniseringen af Algarve-jernbanelinjen; der blev bl.a. lagt vægt på offentlighedsaspekterne i forbindelse med de finansierede projekter.

Juni: Overvågningsbesøg på tre projekter, nemlig:

- Projekt nr. 1996/PT/16/C/PE/003 vedrørende kloakeringen i Ria de Aveiro, hvor en række tekniske aspekter blev gennemgået med de projektansvarlige, herunder behandlingen og bortskaffelsen af slam, bestemmelserne om spildevand og takstsystemet
- Projekt nr. 2000/PT/16/C/PE/007 vedrørende vandforsyningssystemet i Zêzere/Côa, hvor Kommissionen vurderede relevansen af de ændringer til det oprindelige projekt, der var blevet anmodet om
- Projekt nr. 2000/PT/16/C/PE/015 vedrørende håndtering af fast affald i Cova da Beira; drøftelse af bygherrens eventuelle økonomiske vanskeligheder og mulighederne for at overdrage ansvaret for projektets gennemførelse til en anden enhed.

November: Projekt nr. 2001/PT/16/C/PE/002 omfattende en række interventioner med henblik på at optimere vandforvaltningen i Madeira-øgruppen: besøg i Porto Santo med det formål at bese de igangværende arbejder og gøre de projektansvarlige opmærksomme på de kvalitetskrav, der skal opfyldes ved udledninger til havet.

Endvidere blev der i årets løb foretaget andre tekniske besøg som led i behandlingen af visse ansøgninger, bl.a. vedrørende de integrerede tværkommunale vandsystemer, hvor Aguas de Portugal-koncernens selskaber er bygherre.